

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 18, 4 december 1997

Afgelopen zaterdagmiddag weer op pad. In winkelstraten die dichtslibden met Maastrichtenaars die Sinterklaascadeaus kochten, wilde Aicha Boelé (22) het consuminderen promoten. Maastrichtse studenten met idealen: milieu, god of JOVD. Zie pagina 7-9 (foto Philip Driessen)

Wetenschappelijk bevlogen promovendus sterft uit Belangstelling voor aio-plaats loopt hard terug

Het aantal sollicitanten dat reageert op een aio-vacature aan de Universiteit Maastricht loopt dramatisch terug. Bij gezondheidswetenschappen en geneeskunde lijkt de belangstelling meer dan gehalveerd, bij rechten zijn de afgelopen tijd twee projecten uitgesteld wegens gebrek aan geschikte kandidaten.

Een betere arbeidsmarkt voor pas afgestudeerden en de soms karige perspectieven na de promotie, maken een baan als assistent in opleiding minder aantrekkelijk, constateren personeelsconsulenten van verschillende faculteiten. Zij zagen de laatste twee jaar het aantal sollicitanten flink terug lopen. De faculteit der gezondheidswetenschappen bijvoorbeeld nam het afgelopen anderhalf jaar ongeveer dertig aio's aan. Waar de faculteit in 1995 meestal kon kiezen uit zo'n dertig belangstellenden per vacature, moet men het sinds de zomer van 1996 met zo'n tien tot twaalf doen.

Bij geneeskunde werft personeelszaken op dit moment aio's voor de vakgroepen dermatologie, fysiologie en biofysica. Hiervoor kwamen respectievelijk negen,

vier en negen brieven binnen. "Drie jaar geleden kregen we zeker twintig tot dertig reacties", vertelt het hoofd personeelszaken van geneeskunde, drs. H. Ruyters. Afgelopen zomer beleefde de faculteit haar dieptepunt op het gebied van aio-werving. Toen reageerde één kandidaat op een aio-baan medische informatica. Een tweede, aangepaste advertentie in De Volkskrant leverde drie brieven en uiteindelijk toch nog een geschikte promovendus op.

Ook de juristen en economen komen minder makkelijk aan hun aio's. De laatsten zijn in ieder geval blij dat ze het beursstelsel niet hebben ingevoerd. Dat breekt de universiteiten van Tilburg, Leiden en Amsterdam op dit moment op. Die kunnen nauwelijks aan goed personeel komen. Reden voor de Universiteit van Amsterdam om de werkbeurzen tot drieduizend gulden te verhogen. De technische universiteiten hebben daarentegen moeite om hun aio's in huis te houden. Alleen extra salaris weerhoudt hen van vertrek naar het bedrijfsleven.

Deze problemen kennen de Maastrichtse economen niet, al moeten ook zij soms twee keer adverteren en haakt de juiste man of vrouw nog wel eens op het laatste moment af door een beter (financieel) aanbod elders. Kortom, zeker bij managementwetenschappen, kwantitatieve economie en berichtgeving en fi-

nanciering duurt het steeds langer voor een plek is bezet.

De eerste geluiden over werven in het buitenland, zijn nu in de faculteit te horen, vertelt personeelsconsulent D. Spijkers. Verder verwacht zij dat de medewerkers een steeds groter beroep gaan doen op hun eigen landelijke netwerken en meer nog dan nu via student-assistentenschappen onder de eigen studenten gaan werven. Dit ondanks de voornemens van Ritzen om universiteiten te dwingen zoveel mogelijk mensen van buiten aan te trekken.

Levert dat alles in de toekomst niet de juiste mensen op die men wil, dan zal de faculteit moeten overwegen om minder aio's aan te stellen, vindt Spijkers. "Wij leveren nu niet in op kwaliteit en zullen dat ook niet gaan doen. We hebben een kritisch aannamebeleid en een beoordeling na het eerste jaar."

Ook elders benadrukt men dat er niet op kwaliteit wordt ingeleverd, al leeft heren der onder hoogleraren wel de indruk dat door het aio-systeem de promovendus die gefascineerd is door wetenschappelijk onderzoek langzaam uitsterft. Voor de meeste afgestudeerden is het aio-schap steeds meer een gewone baan of een opstap naar een specialistenplaats in het ziekenhuis.

Riki Janssen

Ritzen: meer eerstejaars geneeskunde

Minister Ritzen wil het kabinet om extra geld voor de uitbreiding van het aantal eerstejaars geneeskunde vragen, als de universiteiten hem de kosten voorrekenen.

Dat is de voorlopige uitkomst van de onderhandelingen over een groter aantal geneeskunde-studenten. Minister Ritzen wil dat dat aantal omhoog gaat van 1750 naar 1875. Zo moeten dreigende tekorten aan artsen voorkomen worden.

De universiteiten zijn niet tegen extra eerstejaars, maar hebben van meet af aan betoogd dat die hen 250.000 gulden per student kosten (totaal 30 miljoen).

Ritzen, die tot voor kort niet over extra financiering wilde praten, heeft vorige week erkend dat er "meerkosten zijn die voor vergoeding in aanmerking komen". Deze vage belofte was voor de universiteiten afgelopen maandag aanleiding om officieel te laten weten dat de 125 extra eerstejaars pondspondsgewijs over de acht geneeskunde-faculteiten moeten worden verdeeld. De Maastrichtse faculteit zit echter niet op een uitbreiding van de huidige 200 studenten te wachten, vertelt de decaan prof. A. Nieuwenhuijzen Kruseman. "Als de financiering geregeld is, gaan wij op 17 december over de verdeling praten. Onze inzet is: geen erbij. Maar willen de zusterfaculteiten ons deel niet, dan zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen." (HOP/RJ)

3
Bibliotheek straks ook op zondag open

4
Stomvervelende voortgangstoets

5
Hoge opleiding is geen garantie voor hoog inkomen

14
Handboogschutterij Willem Tell 1885

15
Vluchteling toont menselijke kant van Dracula

Opnieuw conflict bij psychologie Stafleden biologische psychologie zeggen vertrouwen op in Jolles

Drie van de vier vaste medewerkers van de sectie biologische psychologie hebben enige weken geleden het vertrouwen in hun voorzitter, prof. Jelle Jolles, opgezegd. Een gesprek met de decaan ad interim van de faculteit psychologie, prof. H. Philipsen, heeft geen oplossing gebracht. De drie ressorteren nu voorlopig rechtstreeks onder de decaan. De bezwaren tegen Jolles zouden zich toespitsen op diens solistische stijl, waarbij hij zonder veel overleg besluiten neemt.

Prof. Jolles (foto Franco Gori)

Decaan Philipsen wil over de kwestie weinig meer zeggen dan dat er in de sectie biologische psychologie over en weer een gebrek aan vertrouwen heerst, "en dat strekt zich uit over alle terreinen: onderwijs, onderzoek en beheer". De drie dissidenten waren ofwel niet bereikbaar, of ze wilden geen commentaar geven.

Jolles zelf plaatst de problemen in de context van de snelle groei van de faculteit psychologie. Er heerst onduidelijkheid over de richting waarin gekoerst wordt en over de verdeling van de zeggenschap, zegt hij, "en dat kan tot fricties leiden". Hij ontkent dat hij te weinig overleg zou plegen. Ook zijn medewerker Peter Houx benadrukt dat de sectie biologische psychologie de enige is waarin juist regelmatig sectie-overleg plaatsvindt. Althans totdat deze breuk ontstond.

De brief waarin het vertrouwen in hem werd opgezegd kwam voor Jolles als een donderslag bij heldere hemel. "Nee, vooraf is er geen gesprek geweest. Ik heb ook niet het idee dat ik iets verkeerd heb gedaan. Maar zij hebben het gevoel dat er te weinig naar ze geluisterd is. Wat mij betreft is er een goed gesprek nodig. Overigens, de andere vijf medewerkers in de sectie hebben die brief niet ondertekend." Houx beaamt de portee van die opmerking: "De anderen vinden het onzin."

Jolles heeft niet alleen als sectiemanager problemen, maar ook in het onderwijs. In de nog prille geschie-

denis van psychologie hebben tot nog toe slechts twee blokken een onvoldoende van de studenten gekregen. Beide keren was Jolles blokcoördinator. De eerste keer ging het om blok 2.3, terwijl onlangs blok 3.1 eveneens met een cijfer onder de zes werd beoordeeld. Een deel van de derdejaars studenten deelde zelfs en *groupe* enen uit.

Ook in dit geval wijst Jolles een directe verantwoordelijkheid van de hand. Volgens hem is de blokplanninggroep de werkelijk verantwoordelijke instantie. Blok 3.1 was bovendien tegen zijn zin veranderd na ingrijpen door de faculteitsraad en de opleidingscommissie.

De affaire rond Jolles lijkt op het eerste gezicht een echo van de kwestie die afgelopen zomer rond de decaan van de faculteit, prof. L. Boon speelde. Boon kwam toen ten val nadat de rest van het faculteitsbestuur bij het college van bestuur had aangeklopt om het vertrouwen in hem op te zeggen. Ook Boon werd solistisch optreden verweten. Jolles speelde in die actie een prominente rol.

Decaan Philipsen benadrukt echter dat er tussen beide affaires geen oorzakelijk verband bestaat. "Maar het is een kleine gemeenschap, en daarin hangen alle processen natuurlijk samen", zegt Philipsen.

Wammes Bos

CWS gaat intern communiceren via internet

De faculteit der cultuurwetenschappen wil haar interne communicatie via internet laten verlopen. Alle medewerkers krijgen via een wachtwoord toegang tot een web-pagina die voor andere internetgebruikers gesloten blijft. Deze pagina moet het interne blad Contact vervangen dat ongeveer een jaar geleden werd opgeheven. In de faculteitsraadvergadering van woensdag maakte het bestuur duidelijk dat het nieuwe communicatiemedium beslist geen *chatbox* wordt waarop iedereen zomaar alles kwijt kan. Decaan Byker doet de eindredactie en bepaalt uiteindelijk wat op de pagina komt.

"Het is leuk dat we straks intern kunnen communiceren via internet",

zei raadslid dr. H. Pott. "Maar we zouden ook eens kunnen denken aan een beter kantinevoorziening. Ik denk dat dat voortreffelijk werkt voor de interne communicatie." De decaan zei dat dat verzoek hem uit het hart was gegrepen, maar maakte meteen duidelijk dat zoiets in het gebouw aan de Kapoenstraat veel moeilijker te realiseren is. Overigens is de web-pagina niet de enige manier waarop de cultuurwetenschappers het onderlinge contact willen versterken. Er zullen meer verslagen van raden en commissies worden rondgestuurd en er komt een jaarlijkse interne conferentie op een "aangename buitenlocatie".

Jan Buevink

Universiteitsbibliotheek ook op zondag open

Vanaf 1 februari 1998 zijn de universiteitsbibliotheek tot tien uur 's avonds open. Ook kan men er 's morgens al om half negen in plaats van om negen uur terecht. Verder wordt het ook mogelijk om op zondag in de UB studeren, en wel van twaalf tot vijf. Deze verruiming van de openingstijden geldt voor alle drie de locaties: Bonnefanten, Nieuwenhof en Randwijk. Zo luidt althans het voorstel van het college van bestuur waarover de universiteitsraad op 18 december beslist.

Dit plan kost, zo heeft de UB uitgerekend, een half miljoen per jaar. Het college wil dit geld uit het afstudeerfonds halen, maar beseft tegelijkertijd dat dit een erg grote greep uit de kas is. Daarom laat het college de universiteitsraad kiezen: of de dure variant van een half miljoen, of een goedkopere variant waarbij slechts twee ton uit het fonds wordt

gehaald.

De tweede optie is veel minder duur omdat de zondagsopenstelling vervalt. Hierdoor bespaart de universiteit f130.000. Daarnaast zullen de faculteiten, als de U-raad kiest voor 'goedkoop', hun huidige bijdragen aan de verruiming van de openingstijden, tezamen goed voor f177.000, moeten handhaven.

Derk van Gestel van de medezeggenschapscommissie Algemene Diensten laat weten nog niet te kunnen reageren, omdat het voorstel hem nog niet heeft bereikt. Hij wil wel kwijt dat de MC eerst de resultaten van een onderzoek naar bezoekersaantallen wil weten, alvorens akkoord te gaan met alweer een uitbreiding. "Medewerkers in de avonddienst moeten niet het gevoel hebben voor joker te zitten."

Agnes Sommer

Studenten geneeskunde teleurgesteld over kandidatenlijst van WP

De studentraadsleden zijn teleurgesteld over de geringe belangstelling van het wetenschappelijk personeel voor een zetel in de faculteitsraad van geneeskunde. "Hadden we die twee zetels dan maar gehouden", klonk het tijdens de vergadering van afgelopen donderdag.

Het wetenschappelijk personeel van de faculteit der geneeskunde hoeft dit jaar geen stem uit te brengen op een kandidaat voor de eigen faculteitsraad. Er zijn geen verkiezingen omdat het aantal kandidaten (zes, verdeeld over twee lijsten) overeenkomt met de beschikbare zetels.

Dit laatste tot ongenoegen van de studenten. Zij hebben immers een aantal maanden geleden twee van de zes zetels waar ze binnen de MUB recht op hebben, aan de WP-geleding afgestaan. Een grotere personeelsfractie, zo luidde toen de argu-

mentatie, zou het gewicht van de raad doen toenemen en de macht van de circuits op de wandelgangen beperken. "We hebben een deel van onze positie ingeleverd, omdat we willen dat de raad serieus wordt genomen", legde een teleurgestelde studente donderdag uit. Of dat nu ook gebeurt, is nog maar de vraag. Zeker omdat er in de nieuwe raad niemand uit de klinische en pre-klinische vakgroepen zal zitten.

Niet alleen de studenten, maar ook de decaan, prof. A. Nieuwenhuijzen Kruseman, was "onaangenaam verast". "Wij moeten oppassen dat we niet de oude senaat terugkrijgen", waarschuwde hij.

Voor de vier zetels van de studenten-geleding en de drie van het Ondersteunend en Beheerspersoneel (OBP) zijn er wel meer kandidaten dan plaatsen.

Riki Janssen

Maarse opnieuw decaan GW

Prof. dr. Hans Maarse, hoogleraar beleidswetenschap, wordt opnieuw decaan bij de faculteit der gezondheidswetenschappen. Maarse (49) bekleedt de functie al sinds 1995 en tekent nu dus voor drie jaar bij. De benoemingsadviescommissie uit de faculteitsraad heeft hem unaniem voorgedragen, de raad heeft dat standpunt afgelopen dinsdag overgenomen. Anders dan voorheen is hiermee de benoeming nog geen voldongen feit. Onder de regels van de MUB is nu het woord aan het college van bestuur, dat de formele benoeming moet verrichten. Van die zijde wordt geen bezwaar verwacht. In samenspraak met Maarse zal de rest van het faculteitsbestuur worden samengesteld. De omvang van het bestuur zal kleiner zijn dan nu. Naast de decaan worden geen vier maar drie andere bestuursleden benoemd. Het aantal student-adviseurs, twee, blijft wel gelijk. (WB)

Van der Hek naar Twente

Arie van der Hek stapt op 1 februari van de HBO-raad over naar de Universiteit Twente. Bij de UT wordt hij de nieuwe voorzitter van het college van bestuur.

Drs. A. van der Hek (59) is benoemd voor drie jaar. Hij is de opvolger van B. Veltman, die op 1 oktober met de VUT ging. Van der Hek is sinds 1994 voorzitter bij de HBO-raad, die de belangen behartigt van de hogescholen. Eerder was hij veertien jaar lid van de Tweede Kamer voor de PvdA.

Van der Hek werd in 1994 voor vier jaar benoemd. De HBO-raad wilde juist aan de hogescholen voorstellen zijn zittingstermijn in 1998 met nog eens vier jaar te verlengen. Volgens een woordvoerder is het niet waarschijnlijk dat de HBO-raad op 1 februari al een opvolger voor Van der Hek heeft. (HOP)

Verwijdering Observant is "kinderachtig"

Het tijdelijk weghalen van alle Observanten uit de rekken van het gebouw van de economische faculteit, is "kinderachtig". Dat zei voorzitter K. Dittrich van het college van bestuur vorige week donderdagavond tijdens de vergadering van de universiteitsraad.

De directeur en de decaan van economie hadden op 15 november tijdens een voorlichtingsdag voor aankomende eerstejaars Observant verwijderd. Reden daarvoor was een artikel waarin studenten scherpe kritiek leverden op de opleiding internationaal management. Na afloop van die dag werden de kranten weer teruggelegd.

De voorzitter van het college liet weten dat hij het met de tijdelijke verwijdering niet eens was. "In een volwassen omgeving als de universiteit moet je dergelijke kritiek kunnen hebben." Maar Dittrich ging in zijn kritiek niet zover als vice-voorzitter J. Hoenderkamp van de universiteitsraad. Die stelde voor om alle bezoekers van de voorlichtingsdag alsnog een exemplaar van bewuste Observant toe te sturen. (JB)

GW wil meer hoogleraren

Vijf nieuwe hoogleraarsplaatsen, dat is waar de faculteit der gezondheidswetenschappen in de komende jaren op mikt. In het nieuwe hooglerarenplan 1998-2001 beklagt het faculteitsbestuur zich over het relatief geringe aantal gewoon hoogleraren dat de faculteit kent. Met als bron het universitaire jaarverslag 1996 wordt een vergelijking met de andere faculteiten gemaakt. Daaruit blijkt dat de economische faculteit toen evenveel fte wetenschappelijke staf in huis had, namelijk 192, maar dat men daar over 21 fte hoogleraar beschikte tegenover gezondheidswetenschappen maar tien.

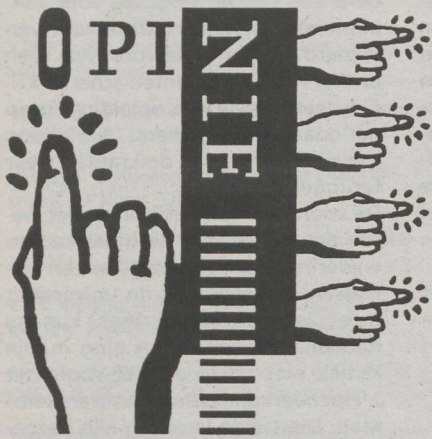
Op dit moment herbergt GW 13 fte hoogleraren. Dat moeten er dus 18 worden. Hier en daar wordt tevens een bestaande plaats gehalveerd of verplaatst naar geneeskunde, zodat er straks per saldo 6,5 fte beschikbaar zal zijn. Twee daarvan zijn bedoeld voor de nieuwe afstudeerrichtingen *arbeid en gezondheid*, en *zorgwetenschappen*. Verder lijkt vooral het zogeheten biologisch cluster in de faculteit te gaan profiteren van de aanwas. Daarvoor wil het bestuur twee plaatsen reserveren. In een eerste bespreking in de faculteitsraad is kritiek geleverd op het gebrek aan inhoudelijke onderbouwing van dit soort keuzes. (WB)

Hoogleraar Janknegt wordt niet vervolgd

Hoogleraar Urologie R. Janknegt zal niet door justitie vervolgd worden voor seksueel misbruik van een ex-patiënte. Eerder dit jaar had een 45-jarige vrouw, waarmee Janknegt ook lange tijd een relatie had, een klacht tegen hem ingediend. Zij beweerde dat hij haar had misbruikt, maar volgens het openbaar ministerie is daar geen bewijs voor. Naar aanleiding van de affaire heeft Janknegt ontslag genomen bij het ziekenhuis en vervroegd pensioen aangevraagd als hoogleraar. Dat zal per één januari ingaan. (JB)

Voortgangstoets is aan verandering toe

Elke universiteit heeft zijn stokpaardje en de Universiteit Maastricht heeft zijn voortgangstoets. Stokpaardjes zijn er om bereden te worden. Maar waarom de voortgangstoets in zijn huidige kolossale vorm wordt uitgevoerd, is voor mij een raadsel.

Deze rubriek is bestemd voor iedereen die een opiniërende bijdrage kwijt wil over een onderwerp dat leeft binnen de universitaire gemeenschap.

Artikelen kunnen op grond van gebrek aan leesbaarheid worden geweigerd.

Menig docent baalt omdat hij een paar keer per jaar weer heel veel nieuwe vragen moet bedenken. Menig student baalt ook, maar nu omdat een paar keer per jaar weer enkele honderden vragen over het gehele curriculum beantwoord moeten worden. Gelukkig hoeft je je er officieel niet op voor te bereiden, maar toch. Het lijkt me weinig inspirerend als je vragen moet beantwoorden die je zeker niet kunt beantwoorden omdat je de stof nog niet gehad hebt. Hetzelfde geldt voor vragen die iedereen in een jaargroep goed maakt omdat ze tot de meest elementaire stof behoren.

We doen aan deze universiteit net alsof we niets weten over de kenniscroei in de populatie van onze studenten. We gooien elk jaar honderden kostbare vragen weg, die deze groei meten, alleen maar omdat studenten niet twee keer dezelfde vragen mogen krijgen. Een timmerman gooit toch ook niet elke keer

zijn meetlat weg als deze gebruikt is? We vallen studenten lastig met veel te gemakkelijke en veel te moeilijke vragen die geen informatie over het kennisniveau van de student leveren. We proberen elke keer maar weer een grote gatenkaas statistisch en psychometrisch te analyseren. Stomvervelend! Als zodanig lijkt de voortgangstoets meer op een olifant; lief maar log, en niet gemakkelijk met twee handen aan te pakken.

Nee, dan mijn idee. Zet iedere student als hij pas met de studie begint achter een pc. Geef hem een aantal uitgelezen vraagjes en schat met behulp van het antwoordpatroon zijn kennis of vaardigheidsniveau. Als dat niet voldoende informatie oplevert, kan de computer hem nog een paar extra vraagjes voorleggen, die qua moeilijkheid ongeveer zijn geschatte vaardigheidsniveau benaderen. Laat de student dan enige tijd, twee jaar of zo, met rust en herhaal deze procedure. Zo wordt de student in zijn totale studie misschien wel twee of drie keer lastig gevallen met een klein aantal vraagjes. Gebruik de gegevens die de afgelopen jaren bij alle studenten zijn verzameld om de kennisontwikkeling in de populatie te schatten en gebruik deze resultaten om de relatieve positie van elke student ten opzichte van zijn of haar cohort te schatten. Deze procedure zou je een adaptieve voortgangstoets kunnen noemen, geheel in lijn met de adaptieve toetsprocedures zoals die door psychometrici in de VS al enige jaren in het onderwijs worden toegepast.

Wat heb je ervoor nodig? Geld, maar zeker niet zoveel geld als nu al vele jaren aan tijd van docenten en studenten wordt uitgegeven. Je moet een computerprogramma voor adaptieve toetsing kopen. Je moet alle goede voortgangstoetsvragen die de afgelopen jaren zijn afgenomen in de computer stoppen en zo een itembank samenstellen, waaruit het programma adequaat vraagjes kan selecteren. Tenslotte moeten alle gegevens van de afgelopen jaren geanalyseerd worden, om zo een schatting van de kennisontwikkeling in de populatie van studenten te krijgen. En klaar is Kees. Zo'n adaptieve voortgangstoets zou geen stokpaardje zijn, maar een raspaardje onder de meetinstrumenten.

Martijn P.F. Berger, hoogleraar methodologie en statistiek, faculteit der gezondheidswetenschappen

Universiteiten weten niet wat ze willen met stage

Aan zo'n veertig procent van de academische opleidingen moeten studenten verplicht stage lopen om hun bul te halen. Maar veel opleidingen zijn niet duidelijk over het doel van die stage.

Dat blijkt uit een inventarisatie die gemaakt is door de VSNU, de vereniging van universiteiten. Die ontdekte dat er veel verwarring bestaat over wat een stage inhoudt. Aan sommige opleidingen is het niet meer dan een onderzoekje onder de hoede van een vakgroep, aan andere gaan studenten echt buiten de universiteit aan het werk.

Opleidingen blijken dan ook uiteenlopende bedoelingen met hun stages te hebben. De ene opleiding vindt dat studenten in hun stage vooral moeten bewijzen dat ze op wetenschappelijke wijze een probleem kunnen aanpakken. Elders ziet men de stage als oriëntatie op een toekomstig beroep.

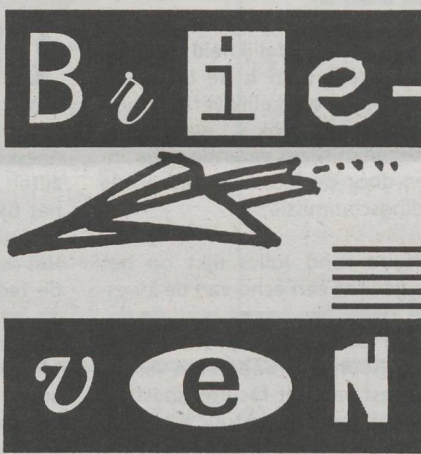
Maar bij veel opleidingen lopen deze doelstellingen door elkaar, constateert

het VSNU-onderzoek. Maar al te vaak worden studenten op pad gestuurd met niet meer dan het advies een leuke stageplek te zoeken. Pas bij de beoordeling van het stageproduct blijkt welke - wetenschappelijke - eisen de docent werkelijk stelt.

Docenten zoeken de fout niet bij zichzelf. Integendeel, in de academische wandelgangen doet dan al gauw het verhaal de ronde dat studenten in stages worden misbruikt voor "het zetten van koffie en het legen van prullenbakken", aldus VSNU-onderzoekster M. Dam.

De VSNU nam alle opleidingen onder de loep die vanaf 1993 zijn bezocht door een visitatiecommissie. Ongeveer veertig procent van hen gaf zelf aan dat studenten verplicht stage moeten lopen. Aan veel opleidingen duurt die stage meer dan een half jaar, maar niet altijd is duidelijk of de afstudeeropdracht daarin is inbegrepen. Ook aan opleidingen waar een stage niet verplicht is, kunnen studenten meestal wel kiezen voor een stage.

HOP, Hanne Obbink

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Esse est percipi

Zijn is gezien worden: als Ralph Wingens Faas Wilkes, Jan Notermans (en niet Jan Notten), Bram Appel en Frans de Munck (en Henk Angenent, Bart Carlier, Cor van der Hart en al die andere coryfeeën) al eens op de Hemelsley in Sittard heeft zien voetballen, dan was dat enkel die ene keer in het jaar dat de sterren van Fortuna '54 uit Geleen op bezoek gingen bij dat armetierige zootje van Sittardia. Ken je verleden als je vindt dat het er is om het heden te verklaren!

Jacques Reiners, oet Gelaen, Bureau Studium Generale

Klaas geeft (en neemt)

Klaas kwam niet. Zo luidt de titel van een van de mooiste essays die W.F. Hermans uit zijn pen deed vloeien. Aanleiding daarvoor was de leuze 'Klaas komt' waarmee in de jaren '60 provo's Amsterdam volkalkten.

"Wie Klaas precies was, is duister gebleven. Sinterklaas was hij niet, want Sinterklaas kwam al eeuwenlang omstreeks vijf december terug", zo noteert Hermans in zijn in 1979 gepubliceerd prachstuk. Is er sindsdien voortgang geboekt in de inzichten omtrent Klaas?

Dat vroeg ik mij af toen ik enige weken geleden, het was een zaterdag, op de Servaesbrug een mij bekende hoogleraar rechtsfilosofie aantroef die in de jaren '60 te boek stond als een radikalinski. Ook nu was hij verwickeld in wat mij een demonstratie toescheen, in welk kader hij, een jonge dochter op de schouder, met de arm zwaaiende bewegingen maakte (het leken mij wegwerpgebaren) naar een op een bisschop gelijkende figuur. Ik vreesde dat het eind der tijden nu toch alsnog immanent was, zeker toen ik hem zijn jeugdig kroost opmerkelijk zag maken op de bisschoppelijke waardigheid en zijn dochttertje zacht, maar duidelijk verstaanbaar, hoorde fluisteren: "Klaasje is het haasje".

Aangezien ik vroeger al eens verzeild was geraakt in een rel, en daarin de sterke arm van de Hermandad had leren kennen, verkoos ik het pad aller hazeklazen en trok mij schielijk terug achter de dikke muren van het oud-gouvernement. Pas laat in de avond ben ik daar weer uit geslopen nadat ik mij - met gebruikmaking van de telefooncirkel van enkele hoogbejaarden - terdege op de hoogte had gesteld van de situatie Urbi et Orbi. Te denken gaf het allemaal wel, dacht ik.

En dat allemaal juist op het moment dat ik persoonlijk het gevoel had

Klaas te hebben leren kennen. Begin dit jaar namelijk was mijn financiële situatie desastreus. Weliswaar had ik net de afdeling personeelszaken met kracht van argumenten dwingend aangehouden dat het vakantiegeld beter met driekoningen kon worden uitgekeerd, maar mijn betoog viel niet in vruchtbare bodem. Op dat moment opende ik (na een dubbele dosis librium 10) met bevende vingers een zojuist gearriveerde envelop met bankafschriften. Tot mijn stomme verbazing roonden die een overboeking, te mijnen gunste, à f13.456,40. 'T is Klaas, juichte het in mij!

Het leven in de weken nadien laat zich met pen noch pc beschrijven. Ik verkeerde in opperste stemming. Die werd nauwelijks negatief beïnvloed toen ik enige tijd later een boodschap van mijn weldoener aantroef op mijn antwoordapparaat. "Mijnheer, u spreekt met Servaes Heus van de gemeente Maastricht. Enige maanden geleden hebben wij een bedrag van f13.456 naar u overgemaakt. Dit berust op een vergissing. Wilt u dat terugboeken?" Een vergissing? Dat leek mij echt onzin. Heus zelf begreep toch ook wel dat hier sprake was van een actie ter redding van een burger in nood (die bovendien in de jaren '60 nooit tegen de overheid had gedemonstreerd). Ik besloot niets te doen, aannemende dat Heus de redelijkheid daarvan zou inzien. Inderdaad vernam ik weinig meer. De ambtenaar sprak nog wel tweemaal mijn antwoordapparaat, maar op een persoonlijk onderhoud drong hij niet aan. Ook ik gevoelde die behoefte niet. Ik was aan Klaas gehecht geraakt.

Mijn enige twijfel betrof mijn geliefde medeburgers; u dus. Is Klaas ook niet voor u gekomen? Maar hoe u te laten delen in zijn genade? Juist op

het moment dat deze vragen mij wat bedrukten, werd mijn antwoordmachine vorige week opnieuw gecontacteerd. "U spreekt met de gemeentelijke belastingdeurwaarder Verheyen. Als u niet per omgaande het overgemaakte bedrag terugstort, zal ik tot gerechtelijke dagvaarding overgaan. U kunt mij bereiken op 043 - 3504262." Natuurlijk, Verheyen was de man. Wat is de overheid sinds de jaren '60 toch knap geworden! Direct heb ik natuurlijk het geld teruggestort. Want niemand heeft beter zicht op de noden van mij, en vooral van u, dan de gemeentelijke belastingdeurwaarder. Hij is er om het geld weer aan u door te geven. Daarom; helpt de overheid, meldt u, en belt. Doe het voor (Sinter) Klaas!

Harm-Jan de Kluijver, hoogleraar privaatrecht

Omvangrijke herverdeling fondsen gezondheidswetenschappen

Onderzoeksinstituten GW krijgen meer geld

De faculteit der gezondheidswetenschappen wil haar kapitaal herverdelen. Vooral de onderzoeksinstituten zullen daarvan profiteren. Zij krijgen meer terug dan ze moeten inleveren, schrijft het bestuur van GW in een discussienota.

Het meest opvallende nieuwe element in de nota ('Naar nieuwe fondsen in de FdGW') betreft de instelling van instuutfondsen. Nutrim, Health en EPP krijgen daarvoor elk een startkapitaal van het faculteitsbestuur. Deels gaat het om geld dat ze al hadden maar dat voor een bepaald doel geormerkt was, deels krijgen ze meer dan voorheen. Volgens decaan prof. H. Maarse wordt hiermee een nieuwe besturingsfilosofie van kracht, waarin de instituten een grotere verantwoordelijkheid voor hun eigen reilen en zeilen krijgen toebedeeld. Nutrim gaat volgens dit plan het meeste ontvangen, namelijk 1,3 miljoen, Health precies een miljoen en EPP ruim vier ton. Anders dan bij geneeskunde wordt er geen systeem van trekingsrechten geïntroduceerd. Wel zal er regelmatig overleg met het faculteitsbestuur over de besteding moeten plaatsvinden.

Het startkapitaal dat nu wordt gefourneerd is eenmalig. In de nota wordt gesuggereerd dat de instituten hun kapitaal kunnen voeden uit renteopbrengsten van hun bedrijfsreserves en uit opslagen op de derde-geldstroomcontracten. Verder blijft de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de faculteit aan de instituten intact.

Het geld voor de instituten komt vrij omdat bestaande fondsen worden opgeheven of ingekrompen. Recente ontwikkelingen noodzaken daartoe, vindt het bestuur. Zo is er de verandering in het universitaire apparatuurbeleid, waardoor bestaande apparatuurreserves overbodig zijn geworden en het geld voor andere doelen kan worden ingezet. Verder wordt het zogenoemde vereffeningsfonds opgeheven. Dit fonds was ingesteld omdat bij grote onderzoeksprojecten van de 'collectebusfondsen' (o.a. KWF, Hartstichting) niet alle kosten door de opdrachtgevers werden gedekt. Inmiddels is met die collectebusfondsen afgesproken dat ze hier meer geld voor zullen uittrekken, waardoor de noodzaak van een vereffeningsfonds is vervallen. Daarmee is weer één miljoen ter beschikking gekomen.

Al met al is er nu 4,8 miljoen gulden te

verdelen; 2,7 voor de instituten, en 2,1 miljoen voor drie centrale fondsen. Nieuw is een facultair wachtgeldfonds van acht ton dat de aanspraken van ex-werknemers die gefinancierd werden uit de derde geldstroom, moet gaan bestrijden. Het bestuur wil de verantwoordelijkheid daarvoor niet aan de instituten overlaten. Een verhoging van het heffingspercentage op derde-geldstroomcontracten van de huidige 6,5 naar tien procent moet voor de benodigde middelen zorgen. Wachtgeld voor regulier universitair personeel (eerste geldstroom) zal uit de pot moeten komen die het ministerie van onderwijs daarvoor aan de universiteit verstrekt.

Naast dit wachtgeldfonds wil het bestuur nog een calamiteitenfonds en een sociaal fonds in het leven roepen. Het eerste (vijf ton) is bedoeld voor tegenvallers bij contractonderzoek in de instituten: langdurige ziekte, contracten die tussentijds worden opgezegd. Het sociaal fonds bestaat al maar zal worden ingekrompen tot een omvang van acht ton. Het is bedoeld voor de financiering van het sociaal beleid voor eerste- en tweede-geldstroommedewerkers. De instituten draaien op voor het derde-geldstroompersoneel.

Wammes Bos

Onderzoek naar salarisverschillen in elf landen

Hoge opleiding loont niet altijd

Een hoge opleiding loont, maar niet overal even veel. In de ene bedrijfstak levert een diploma een fors hoger salaris op dan in de andere. Dat blijkt uit onderzoek in elf westerse landen.

Socioloog Jim Allen promoveerde afgelopen maandag in Groningen op dit onderzoek. Hij vergeleek het verband tussen opleiding en salaris in elf landen: Australië, Oostenrijk, Canada, Engeland, Duitsland, Ierland, Japan, Nederland, Noorwegen, Zweden en de Verenigde Staten.

Vooraf in de electronica en de informatica valt met een goede opleiding geld te verdienen, blijkt uit het proefschrift. In deze bedrijfstakken is de concurrentie groot en een goede reputatie belangrijk. Werknemers met een goede opleiding kunnen er uiteindelijk tien procent meer verdienen dan in een vergelijkbare baan elders.

Ook ambtenaren trekken veel profijt van hun diploma. Vooral bureaucratische overheidsorganisaties -ministeries, gemeentes- betalen goed, zij het niet zoveel als grote bedrijven. Instellingen als universiteiten, scholen en ziekenhuizen betalen hun even hoog opgeleide werknemers veel minder uit dan de bureaucratie.

De verschillen tussen bedrijfstakken zijn groter dan die tussen de elf landen uit het onderzoek. Toch maakt het ook uit in welk land je werk zoekt. In landen met grote verschillen tussen lage en hoge lonen -zoals de Verenigde Staten- trek je gemiddeld meer profijt van een opleiding. Daar staat een flinke onzekerheid over je inkomen tegenover. Wie kiest voor zekerheid, blijft in Nederland. Daar is de kans om de boot te missen veel kleiner. Maar voor die zekerheid betalen werknemers met een lager inkomen.

Allens onderzoek bevestigt dat vrouwen nog steeds fors minder verdienen dan mannen met een vergelijkbare baan. In Zweden zijn vrouwen het beste af; daar verdienen ze negentig procent van het

salaris van hun mannelijke collega's. Japanse vrouwen verdienen met 59 procent het minst. Nederland hangt ertussenin: hier ontvangt een vrouw 77 procent van het salaris dat een man met een zelfde opleiding krijgt.

Hoe dan ook is een hoge opleiding belangrijk om aan de bak te komen, zegt Allen. "Al weet je niet wat er de komende tien, vijftien jaar op de arbeidsmarkt gebeurt met het rendement van een opleiding. Er is nu al sprake van diploma-inflatie. Je krijgt met een hoge opleiding nog steeds een betere baan dan iemand die alleen havo heeft gedaan. Maar het verschil is niet meer zo groot als tien jaar geleden. Dat voordeel zou nog verder kunnen afnemen."

Dat betekent niet dat scholing minder belangrijk wordt, zegt Allen. Integendeel: "Levenslang leren is steeds meer nodig, want je moet als werknemer kun-

nen inspringen op de snel veranderende arbeidsmarkt. Anders loop je in *no time* tegen je eigen persoonlijke plafond op." Allen beschouwt zichzelf als een schoolvoorbeeld van hoe je het niet moet aanpakken. De geboren Australiër had honderd-en-één baantjes in zijn geboorteland (tuinman, kantoorbediende, arbeider op een boerenbedrijf en in een houtzagerij), reisde een jaar door Europa en begon op zijn dertigste aan een sociologiestudie in Groningen. "Als je weet welke studie je op je achttiende wilt gaan volgen, moet je daarmee beginnen. De hele structuur is er tegenwoordig op gericht mensen snel te laten studeren. Ik heb geluk gehad dat ik het nog zo kon doen."

HOP, Malou van Hintum

Muziek

Afgelopen weekend stond bij mij geheel in het teken van muziek. Vrijdagavond was ik getuige van een concert van de harmonie Concordia uit Treebeek, die de wereldpremière vertolkte van een stuk dat was gecomponeerd door iemand die mij speciaal daarvoor had uitgenodigd. Ik ben geen groot liefhebber van deze muziek, maar gedenkwaardig was het wel, al was het maar omdat je ziet en voelt wat een ongelooflijk belangrijke plaats de harmonie in de plaatselijke gemeenschap inneemt. Een dorpje van niks, en een harmonie van forse omvang (zo'n zestig muzikanten), en bovendien van grote klasse. Op en top Limburg, en wat mij betreft van een soort waar de rest van ons land beter jaloers op kan wezen dan lacherig over kan doen.

Het contrast met de zaterdag en de zondag was groot. Twee uitvoeringen van Haydn's Jahreszeit door Studium Chorale, met La Borea en drie eminente solisten (voor de liefhebber: Sophie Daneman, Markus Schäfer en Klaus Mertens). Het was het afscheidconcert van dirigent Eric Hermans, die vijftienvijf jaar geleden Studium Chorale oprichtte, eerst met als doel om zich grondig in (oude) muziek te verdiepen, later ook met concerten. Sindsdien heeft Studium een heel speciale plaats in het Limburgse muziekleven ingenomen met allerlei prachtige concerten die een groot publiek trokken. Ik ben in de afgelopen jaren ook tot de fans gaan behoren. Hoe ouder ik werd, des te meer ben ik van zang gaan houden; ik geloof dat dat komt door het pure en het natuurlijke van de menselijke stem. Daarom heb ik dan ook met veel plezier meegewerkt aan de organisatie van deze concerten, en dat is weer de reden dat ik ze allebei heb bijgewoond.

En beide keren was het heel bijzonder. Nu ga ik niet uitleggen wat er zo bijzonder was; dat kan ik niet, en daar gaat het me ook niet om. Maar ik ontquam niet aan de gedachte dat een merkwaardig ding muziek toch is. Het wonderlijke ervan is natuurlijk niet dat het horen ongelofelijke indruk kan maken (waarbij het er natuurlijk niet toe doet om wat voor muziek het gaat; voor de één is het klassieke muziek, voor de ander jazz, en voor een derde metal). Dat kan ook het geval zijn als je een boek leest of een schilderij bekijkt. Maar het bijzondere van muziek is wel dat, als de klanken geklonken hebben, dat het dan weg is, voorbij, over. Het enige wat resteert, is de herinnering, en dan bovendien nog een herinnering waarvan wij weten dat die na verloop van tijd weinig meer met de werkelijkheid te maken hoeft te hebben. Het is het moment zelf dat indruk maakt, dat ontroert. Je kan het niet vastpakken, niet nog eens bekijken, niet nog eens lezen: het is weg - behalve als je er een opname van maakt.

Daarom ben ik wel eens jaloers op diegenen die zich muziek kunnen herinneren, die in hun hoofd de verklonken klanken kunnen oproepen. Ik kan dat maar in heel beperkte mate, alleen maar bij die stukken die ik heel goed ken. Ik moet het stellen met een herinnering, die maar een magere afspiegeling is van de emotie die ik had bij het luisteren zelf.

Het had dus ook iets treurigs, deze laatste concerten onder leiding van Eric Hermans: voorbij, voorgoed voorbij. Maar Studium Chorale blijft bestaan, onder leiding van een nieuwe dirigent, Hans Leenders, die van plan (en in staat) is nieuwe wegen in te slaan. Laat u, als u er niet bij geweest bent, die kans in de toekomst niet ontgaan. Zoveel koren met professionele zangers, die de tijd nemen om zich in hun muziek in te graven, zijn er niet.

Trouwens, als het een beetje mee zit, dan komt er een cd van het concert. En een aller-, allerlaatste kans om Studium onder leiding van Hermans eventjes te horen, die krijgt u op de cd. Het is maar dat u het weet.

Job Cohen

University libraries also open on Sundays

From the 1st February 1998, university libraries will be open until 10 o'clock in the evening. Instead of the usual opening time of 9 o'clock in the morning, one can make use of the library from 8.30 onwards.

Furthermore, it will be possible to study in the university library on Sundays, from twelve to five. The following three locations have extended their opening hours: Bonnefonten, Nieuwenhof and Randwijck. This was the proposition of the Board of Governors, to be decided upon by the University Council on the 18th December.

The University library has calculated that this plan will cost half a million guilders a year. The Board intends to take the money from the Graduation Fund, but realises at the same time that this is a considerable amount of money. Hence, the Board has presented the University Council with two alternatives: an expensive solution of half a million or a cheaper solution costing the Fund a mere 200,000 guilders. The second alternative is less expensive because the libraries would stay closed on Sundays. Thus the university would save 130,000 guilders. In addition, if the cheaper option is chosen, the faculties must maintain their present contribution towards the lengthening of opening

hours, amounting to a total of 177,000 guilders. Derk van Gestel of the advisory committee General Services said that as yet he was unable to comment, as the proposal had not reached him yet. He did say that the advisory committee would first like to see the results of a study of the number of visitors to the library, before agreeing to yet another extension of the opening hours. "Employees working on the evening shift should not feel that their presence is superfluous."

Agnes Sommer

P
A
G
E
S
I
X

Messages in English: see page 12

Removal of Observant "childish"

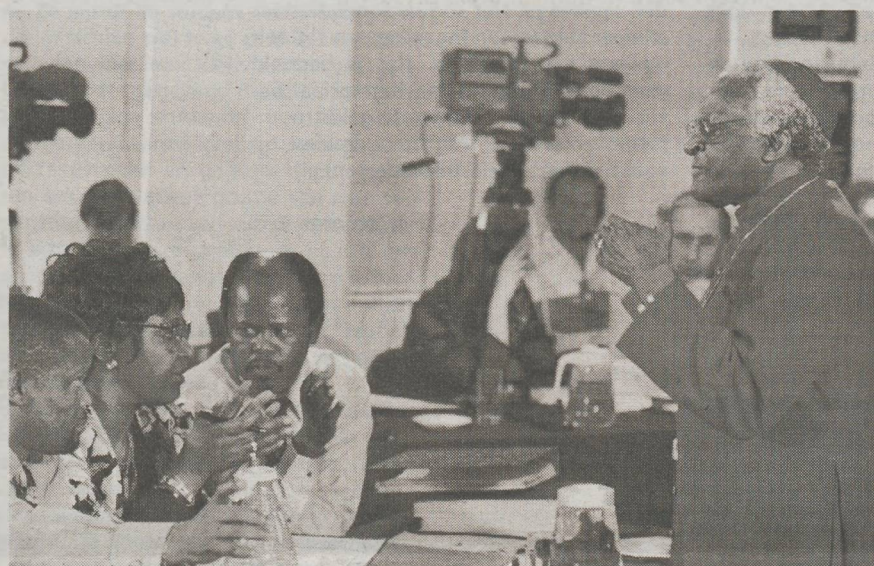
The temporary removal of all copies of Observant from the trays in the Economics Faculty building was "childish". This was the comment made by K. Ditrtrich, Chairman of the Board of Governors, last Thursday evening at a meeting of the University Council. The Economics Director and the Dean had removed Observant from the trays on November 15th during an info day for prospective students. The reason for this was an article in which students expressed serious criticism with respect to the International Management course. Afterwards, the papers were returned. The Chairman of the Board made it known that he did not agree with this temporary removal. "In an adult surrounding, such as the University, one should be able to deal with criticism like that." Mr. Ditrtrich did not take things as far as J. Hoenderkamp, Vice-Chairman of the University Council, did. The latter suggested that all visitors of the info day should be sent a copy of Observant.

During the same meeting, the Council agreed on next year's budget. The emphasis was on growth of the University. The arrival of many new students has marked the end of the relatively favourable financial situation of this university. "Any occasional windfalls or kitty's have been used up," said Mr. Ditrtrich. "We will look more carefully at the returns on our investments in the coming years." At the same time, the university is planning to make considerable investments in buildings in the near future. An amount of nearly one hundred million guilders will be needed next year for building and renovation. To raise this money, the university has asked the Minister to provide a loan to the amount of one hundred million guilders at favourable conditions. So far, the Minister has not replied to the request yet.

Jan Buevink

Greetings from South Africa

Winnie Madikizela Mandela faced the Truth and Reconciliation Commission this week. Witnesses accused her of murder, intimidation, involvement in murder, kidnapping, and torturing, in Soweto in '88 and '89. The 'Mother of the Nation' has hardly reacted. Thirty-four year old Morris Bodrick (Master of Public Health programme) buys the Daily Telegraph and the International Herald Tribune to keep informed. "I've been a radio broadcaster for a community radio station. I dealt mainly with women's issues," he says.

Winnie Madikizela Mandela and Bishop Tutu (photo to Reuter)

"Mrs. M - that is what we call her - is in fact the African version of Evita. She was a very strong leader, quite fearless. She was harassed by the press, the police and several private armies, like the Afrikaner Weerstand Beweging. This led to her awareness that she was quite powerful. She got the title 'Mother of the Nation' and she keeps coming back." But she had a bad relationship with the press and the propaganda machine of the Apartheidsregime destroyed her reputation. Now she has been spit out by the big shots of the ANC too, explains Bodrick. "As far as the male ANC is concerned, she does not know her place. But

the ANC is not clean either. They tortured, they had concentration camps. And there are ministers in the government who used to be spies for the Apartheidsregime. Winnie knows who they are." So they are afraid of her. The importance of the case goes beyond the person of Mrs. M., argues Mr. Bodrick. "She provides a test case for the legitimacy of the government. If she is found guilty, the state prosecutor should reopen the case. If crime has been committed the law should handle it. Nobody

should be able to get away with murder. The future of South Africa depends on how this case is handled." He expects however the case not to be reopened now. "The reason is that there are so many people that have lots of blood on their hands living free and in wealth. Mrs. M. is becoming the scapegoat. Nobody is focusing on the real atrocities that have been done under apartheid."

Agnes Sommer

Jurist wordt zelfstandig ondernemer

Een half jaar na afstuderen al vijftien mensen in dienst

Zijn werk heeft eigenlijk niets met zijn studie te maken. In mei dit jaar studeerde Robert Maessen (28) af als jurist en sindsdien houdt hij zich fulltime bezig met zijn eigen bedrijf. Al vijf jaar heeft hij samen met een vriend een telemarketingbureau, dat inmiddels is uitgebreid met een financieel adviesbureau. De zaken gingen zo goed dat de twee zelfs personeel konden aantrekken. "Nu hebben we zo'n veertien + vijftien mensen in loondienst."

Op de havo wist hij al dat hij rechten wilde studeren. "Met een titel voor je naam heb je op de arbeidsmarkt toch meer zekerheid." Maar ook stond al vroeg voor hem vast dat hij niet in de juridische sector verder wilde. Marketing lag hem veel meer en het eigen baas zijn, lokte. Maar had hij dan niet achteraf veel beter economie of bedrijfskunde als vooropleiding kunnen kiezen? Misschien wel, beaamt Maessen, maar voor die studies is wiskunde vereist, en dat ligt hem niet. Volgens Maessen telt het op de arbeidsmarkt niet zozeer wát je precies gestudeerd hebt, maar dat je een academische opleiding hebt gehad. "Als je maar doorzettingsvermogen en volharding toont, kun je

veel bereiken." Het begon heel simpel in het tweede jaar van zijn studie. Samen met een vriend, die contacten had bij assurantie kantoren, begon hij met potentiële klanten te bellen om afspraken voor hen te maken met verzekeringsadviseurs. Bij zijn ouders boven was nog ruimte om een kantoor in te richten. "Eigenlijk zoek je gewoon de

makkelijkste weg om aan geld te komen", licht Maessen toe. In de begintijd belde hij zo'n vijftien uur per week, maar toen na twee jaar het tweemansbedrijfje werd uitgebreid, kostte het hem veel meer tijd. "Dan krijg je opeens te maken met loonadministratie, de belastingdienst en het GAK." Sindsdien werkte hij wekelijks zo'n twintig tot vijfentwintig uur naast zijn studie. "Maar nooit in het weekend. Ook studeren heb ik nooit in het weekend gedaan. Desnoods stond ik maandag een paar uurtjes eerder op, maar het weekend was vrij." Dat is nog steeds zo. Maessen heeft een aantal paarden, waarop hij in het weekend wedstrijden rijdt. Dat is zijn grote passie. "Ook door de week gaat natuurlijk veel tijd in de paarden zitten. Je moet toch zo'n drie uur per dag met ze gaan rijden."

In 1996 richtten de twee compagnons ook een financieel adviesbureau op. "We hadden wat meer zekerheid nodig, en het werk vulde elkaar goed aan. De afspraken voor het adviesbureau worden door het marketingbedrijf gemaakt." Het marketingbureau dient vooral als ondersteuning voor het advieswerk en levert

nauwelijks wat op. "De personeelskosten en de opbrengsten kunnen tegen elkaar worden weggestreept. Met onze financiële adviseurs verdienen we ons geld." Zijn inkomen krijgt Maessen in de vorm van een vast loon uit de BV en is per maand "zeg maar boven gemiddeld". Ook zijn vrouw werkt inmiddels in het bedrijf. Ze heeft eigenlijk een opleiding fysiotherapie gevolgd. "Maar ik heb haar na veel praten overgehaald om voor mij te komen werken. Werken als fysiotherapeute is slopend voor je lichaam. Ze is nu veel gelukkiger."

"Het lag voor de hand dat ik, als geboren en getogen Maastrichtenaar hier zou gaan studeren", zegt Maessen. Ook al werkt hij niet als jurist, hij heeft toch geen spijt van zijn rechtenstudie. "Dat ligt ook aan het Maastrichtse systeem. Je wordt hier vanaf de eerste dag opgeleid om zelfstandig te kunnen functioneren." Bovendien lijkt zijn kennis van het recht hem in de toekomst nog wel van pas te komen. Hij heeft plannen om ook een juridisch adviesbureau op te richten.

Judith Maas

Vechten voor je idealen door dreigbrieven, leuzen op de muur, bijbelcursussen of wegblokkades

Ze zijn er nog, de Maastrichtse studenten met idealen

tekst Judith Maas
foto's Philip Driessen

Studenten anno 1997 zijn pragmatisch, niet-ideologisch en carrière-belust, schreef het weekblad Elsevier onlangs. Dat klopt, vindt ook psycholoog Wim Meeus, coördinator van het grote, langlopende onderzoek *Jongeren in Nederland*. Er lijkt, als we dat mogen geloven, niet zoveel meer over te zijn van de idealistische jeugd uit de jaren zeventig. Gingen studenten toen massaal de straat op om te protesteren tegen kernenergie en waren zij overtuigd pacifist, communist of anarchist, nu lijken studenten zich vooral druk te maken om hun studieresultaten, de prestatiebeurs en hun kans op een baan. Steeds minder jongeren doen vrijwilligerswerk, blijkt uit een onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau. Nog slechts tweeëntwintig procent van de mensen tussen de achttien en de vierentwintig maakt daar tijd voor vrij. Toch zijn er in Maastricht nog genoeg studenten met grote idealen te vinden. Bij Amnesty International, milieuorganisaties en politieke jongerenpartijen zetten zij zich in voor een betere wereld. Hoewel ze beseffen dat hun werk slechts een druppel op een gloeiende plaat is en ze de wereld niet kunnen veranderen, geloven ze dat het steentje, dat ze bijdragen er wel degelijk toe doet. Daarom voeren ze actie, verzamelen handtekeningen, schrijven dreigbrieven of houden bijbelcursussen.

"Echte serieuze krakers ben ik hier in Maastricht nog niet tegengekomen"

Eigenlijk heeft ze geen tijd voor een interview. Haar koffers staan al gepakt voor een reis naar Frankrijk. Daar gaat Aïcha Boelé (22 jaar en derdejaars rechten) actievoeren tegen de plannen van de Franse regering om een weg door de Aspé-vallei in de Pyreneeën te verbreden. Met spandoeken, trommeltjes en wegblokkades proberen actievoerders dat te voorkomen. Boelé noemt dit één van haar 'losse projecten', die ze doet naast haar werk voor *Amnesty International* en *Jongeren Milieu Actief*.

De aankomend juriste voert strijd tegen het onrecht in de wereld. "Ik kan het niet aanzien, dat mensen anderen onrecht aandoen, of dat nu medemensen, dieren of planten zijn. Als klein kind al kon ik er niet tegen dat andere kinderen gepest werden." Het actievoeren is haar met de paplepel ingegoten. Haar ouders waren actief in de milieubeweging en sleepten haar mee naar demonstraties tegen de kerncentrale in Borsele. Ze staan dan ook achter hun dochter, hoewel haar vader een beetje bang is dat Aïcha te radicaal wordt. "Je wordt zo ontzettend vaak telegesteld. Mensen begrijpen je verkeerd, vragen bij een demonstratie of protestactie of ik niet moet gaan studeren of werken. Maar ik wil mijn stem laten horen. Iemand moet het toch zeggen." Of haar vaders angst gegrond is? "Nee, ik zal altijd binnen de wet blijven handelen. Anders ben ik natuurlijk niet geloofwaardig als verdediger van de mensenrechten." Haar acties zullen nooit schade aan mens of dier veroorzaken. Materiële schade is voor haar minder belangrijk, moet ze toegeven. "Maar veel meer dan wat leuzen op een muur gespoten, heb ik nooit gedaan."

Ook in haar dagelijks leven probeert ze haar idealen uit dragen door een bewuste consument te zijn. Dat betekent vegetarisch eten, tweedehands kleding, alleen producten die niet op dieren zijn getest en boodschappen doen in (dure) natuurwinkels. "Maar aan het eind van de maand moet ik wel Euroshoppers bij de Albert Heijn kopen." Haar ideale wereld is een anarchistische. "Waar mensen niet alleen maar aan zichzelf denken en geen regels nodig hebben om ervoor te zorgen dat ze hun plichten nakomen. Een

Aïcha Boelé, derdejaars rechten en actief lid van *Amnesty International* en *Jongeren Milieu Actief*

wereldanarchie zal er voorlopig niet inzitten, maar er zijn genoeg kleinere anarchistische gemeenschappen waar het heel goed werkt."

Om zich beter tegen onrecht te leren verweren, is ze drie jaar geleden naar Maastricht gekomen om rechten te gaan studeren. Ze hoopt later een baan bij Amnesty International of een andere onafhankelijke mensenrechtenorganisatie te krijgen. Een politieke carrière is in ieder geval niet weggelegd voor haar. Politiek betekent compromissen sluiten en Aïcha wil haar idealen niet inleveren. Het valt Aïcha zwaar om genoeg tijd in haar studie te steken. Inmiddels heeft ze een jaar studieachterstand opgelopen. "Ik kan heel moeilijk 'nee' zeggen. Op dit moment heb ik iedere dag wel een vergadering. Ik weet wel dat mijn studie belangrijker is, omdat ik met een meertitel meer kan betekenen voor Amnesty, maar het is allemaal nog niet zo tastbaar."

Met haar medestudenten heeft ze niet zoveel contact. Om toch wat meer in het studentenleven betrokken te raken, is Aïcha lid van Koko geworden. "Zo spreek ik ook nog eens mensen die VVD stemmen. Dat vind ik belangrijk, want anders krijg je van die oogkleppen op." Maastricht valt haar een beetje tegen. "De mensen hier zijn niet zo idealistisch. Ik probeer bijvoorbeeld al een tijdje een kraakbeweging van de grond te krijgen, maar echt serieuze krakers heb ik niet kunnen vinden. Studenten zijn wel geïnteresseerd in goedkoop wonen, maar de ideologie erachter ontbreekt." Het moet een protest zijn tegen het woonbeleid van de overheid: er is woningnood, terwijl er tegelijkertijd woningen leeg staan. "Ik zou in een gekraakt pand een vergaderruimte maken, of een boekhandel of zeefdrukkerij vestigen. Daar heb je gelijkgestemde en serieuze mensen voor nodig."

“Dreigbrieven? Ik? Ik zou nooit andere mensen kwaad doen”

“Ik ben tegen elke vorm van vivisectie. Je handelt buiten je recht om als je dieren misbruikt voor de vooruitgang van je eigen soort. De mens moet zijn eigen soort daarvoor maar gebruiken.” Als het over dierproeven gaat, is er voor Sandrijn van den Oever (19 jaar, tweedejaars psychologiestudent) geen compromis mogelijk. “Konijntjes krijgen met opzet een hartinfarct om te onderzoeken welk medicijn het beste werkt bij mensen. Per jaar gebruiken ze zo 12.000 dieren. Is het experiment klaar, dan worden de dieren gedood.” De medische wereld moet naar alternatieven zoeken, vindt Sandrijn. Bijvoorbeeld door mensen als proefdier te gebruiken? “Ja, ik zou wel bereid zijn daar aan mee te werken, als ik daarmee voorkom dat een dier moet lijden.”

Vlak in de buurt van zijn faculteit in Randwyck is ook een dierproefcentrum, de Centrale Proefdiervoorzieningen. Het is een doorn in Sandrijns oog. Hij plaatste een oproepje in het studentenblad van psychologie om andere tegenstanders te vinden, maar kreeg bitter weinig reacties. “Toen heb ik verschillende instanties aangeschreven, zoals de Peta (People for Ethical Treatment of Animals) en Stichting Proefdiervrij.” In die brief stond ferme taal: “De onderzoekers durven te spreken van *kooiverrijking*, als ze wijzen op een stukje houtwol in de rattenkooien. (...) Op momenten dat ik zoiets lees groeit de haat, de afschuw. De drang om bepaalde mensen voor hun leven ongelukkig te maken wordt groter en groter. (...) Als ik zoiets lees, dan komt het beeld van oog om oog, tand om tand, dichter en dichter bij. Waarom zou ik dan ook aarzelen om leven te nemen, waar anderen daar ook niet voor aarzelen?” De brief is doorgestuurd naar het ministerie, die vervolgens de faculteit geneeskunde op de hoogte stelde. De decaan, geschrokken van de dreigende taal, riep Van den Oever op het matje. “Ze hadden het als een dreigbrief opgevat, en vroegen of ik van plan was binnen de wet te

Sandrijn van den Oever, tweedejaars psychologie, voert actie tegen dierproeven

blijven handelen. Maar de brief was zo helemaal niet bedoeld: hij was gericht aan dierenrechtenorganisaties, niet aan het CPV. Ik zou nooit andere mensen kwaad doen”, klinkt het oprecht onschuldig.

Sandrijns idealen passen in de *straight edge*-beweging. “*Staight-edgers* luisteren naar *hard core metal*-muziek, roken en drinken niet, gebruiken geen drugs en andere middelen die je stemming beïnvloeden”, legt Sandrijn uit. Hij is al zo’n

vijf jaar *straight-edge*. Het is net zoals de gabber-scene een subcultuur, die begin jaren '80 is ontstaan. Ze zijn niet georganiseerd en hebben geen eenduidige idealen. Een groot deel drinkt ook geen cola, koffie en thee, omdat daar oppeppende middelen inzitten en zijn vegetariër of veganist. Ze respecteren het leven en zijn daarom tegen abortus. Sandrijn zelf lijkt voor de gulden middenweg gekozen te hebben: hij is vegetariër en bezig veganist te worden. “Ik voelde me ontzettend schuldig. Dan zag ik de dieren voor me, die ik op zat te eten.” Hij is tegen abortus, maar vindt dat je daar als jongen niet zoveel over te zeggen hebt. Hij wil zijn leefregels ook niet aan anderen opleggen. “Ik probeer het positief uit te dragen, door het dragen van *straight-edge* t-shirts bijvoorbeeld. En ik probeer met mensen in discussie te gaan. En ik ga keihard zitten hoesten als er in de trein bijvoorbeeld iemand zit te roken. Maar ik ben best bereid naar een coffeeshop te gaan om wiet voor vrienden te halen.” Sandrijn is psychologie gaan studeren met het idee opgeleid te worden om mensen te helpen. Maar het valt hem vies tegen: “Ik heb er serieus over gedacht te stoppen met mijn studie. Wat ik moet lezen over onderzoeken voor cognitieve ontwikkelingspsychologie maakt me misselijk. Bij jonge katjes worden de oogjes afgeplakt, om te kijken of de dier-tjes zich dan nog normaal ontwikkelen. Of ik lees dat de functie van de REM-slaap wordt onderzocht door poezen wakker te houden door een bakje water voor hun neus te zetten. Elke keer als ze dan omvallen van de slaap, komen ze in het water terecht en worden weer wakker. Verschillende hersenfuncties onderzoeken ze door de pootjes van salamanders af te hakken en om te wisselen. Ik heb dit een keer in een paper vergeleken met de nazi-praktijken van de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog. Daar reageerden ze niet zo positief op.”

Een echt alternatief voor psychologie heeft Sandrijn nog niet. Hij had graag dierenarts willen worden, maar had daarvoor niet het juiste pakket. Misschien wordt het een opleiding tot maatschappelijk werker. “Ik wil een baan waarmee ik mensen kan helpen, maar tegelijkertijd genoeg verdien om dieren te kunnen helpen.”

“Op mijn achttiende heb ik God erkend in mijn leven”

“God is mijn uitgangspunt, de basis voor mijn idealen. Maar het is niet zo dat Hij mijn ideaal is, want Hij is voor mij een realiteit, buiten mezelf om.” Minke Goldsteen (23 jaar, vijfdejaars CWS) formuleert haar zinnen heel zorgvuldig. “Het is een moeilijk onderwerp en ik vind het belangrijk dat mensen me goed begrijpen. Christenen worden vaak op een onjuiste manier afgeschilderd.” Minke is van huis uit gereformeerd vrijgemaakt en vanaf het eerste jaar dat ze in Maastricht woont lid van de christelijke studentenvereniging Ichthus. “Je maakt in je studententijd een grote persoonlijke ontwikkeling door. Het is daarom goed om als christelijke studenten bij elkaar te komen om ervaringen uit te wisselen.”

Vooral in het eerste jaar van haar studie was het geloof heel belangrijk voor haar: “Al je zekerheden worden omvergetrapt. Alles wordt gerelativeerd, waarheden bestaan niet, het zijn slechts constructies. Toch ben ik niet gaan twijfelen aan het bestaan van God. Andere perspectieven bieden me niet genoeg verklaringen. De evolutietheorie bijvoorbeeld is een alternatief voor het scheppingsverhaal, maar dat laatste geeft niet aan wat de zin van het leven is en waarom de mens uniek en waardevol is. God heeft uiteindelijk het laatste oordeel.”

Na anderhalf jaar in het bestuur te hebben gezeten, is ze nu leider van een bijbelkring. Eens in de twee weken komt ze met een groepje bij elkaar om de bijbel te bestuderen. Naast bijbelcursussen wor-

Minke Goldsteen, vijfdejaars cultuur- en wetenschapsstudies en actief lid van de christelijke studentenvereniging Ichthus

den er ook per studie discussiegroepen gehouden. “Dan gaat het erover hoe je wetenschap en geloof kunt combineren. Hoe ontwikkel je je tot christelijk wetenschapper? Een wetenschapper is immers niet neutraal, maar werkt vanuit een bepaalde levensbeschouwing.”

Voor Minke is God bepalend voor haar leven. “Hij heeft me het kader gegeven waarbinnen ik kan leven en denken, en idealen mag hebben. Dat is een bewuste keuze. Op mijn achttiende heb ik God erkend in mijn leven. Ik ben wel met Hem opgegroeid, maar pas toen heb ik de verantwoordelijkheid genomen om te gaan leven met God.” Hoe dat leven er in de praktijk uitziet? “Natuurlijk houd ik me aan bepaalde regels. Ik ga zondags één of twee keer naar de kerk, probeer eerlijk te zijn en naar het voorbeeld van Jezus te leven. Maar geloven is niet je aan regeltjes houden. Je leeft met God en dus doe en laat je bepaalde dingen. Dat is voor iedereen anders, want ieder mens heeft zijn eigen relatie met God. Natuurlijk maak ik ook fouten, maar God kan me vergeven.” Ze voelt het als haar taak om mensen met het geloof in aanraking te brengen. Nu doet ze dat alleen in haar directe omgeving, maar na haar afstuderen wil ze misschien in Oostblokland een christelijke studentenvereniging gaan opzetten. “De liefde die ik krijg van God, wil ik doorgeven aan anderen.”

"Ik word depressief als ik niets doe"

"Je moet proberen naar je idealen te leven. In je directe omgeving kun je al een heleboel doen, ook al is dat niet meer dan een druppel op een gloeiende plaat. Met de *Dierenbescherming* redden we per jaar zo'n 220 jonge katjes. Die zouden anders worden verzopen, dus het is de inspanning meer dan waard."

Reineke Hamelers (20 jaar) is tweedejaars cultuur- en wetenschapstudente en actief lid van de *Dierenbescherming*. Tot voor kort was ze voorzitter van de Maastrichtse afdeling van *Dwars*, de actievereniging van Groen Links, maar enkele maanden geleden heeft de groep zichzelf moeten opheffen. Heel jammer, vindt Reineke, want het was een leuke groep. "De meeste politieke jongerenpartijen blijven hangen bij discussiëren en doen weinig concrete dingen. Wij waren meer praktijkmensen, we deden echt wat. Zo zijn we bijvoorbeeld met duizend bezwaarschriften naar de ENCI gegaan. Die weigerden een zuiveringsfilter op hun fabriek plaatsen. Naar aanleiding van die bezwaarschriften hebben ze toen een milieueffecten-rapport laten schrijven. We hadden er bewust voor gekozen meer te zijn dan een gezellig gespreks-groepje. Maar op een gegeven moment werd de kar getrokken door een paar fanatieke leden. De rest liet het afweten, ze hadden geen tijd. Maar tijd is toch een kwestie van prioriteiten stellen? We hebben toen besloten de groep op te heffen."

Idealen leven niet zo meer onder studen-

ten, heeft Reineke gemerkt. Met *Dwars* organiseerden ze vorig jaar een debat over 'Idealen en Realiteit'. Er kwam nauwelijks iemand opdagen. Ondanks zulke tegenslagen blijft Reineke een grote drang voelen de wereld te verbeteren.

Reineke Hamelers, tweedejaars cultuur- en wetenschapstudies, en actief in de dierenbescherming

"Ik word depressief als ik niets doe. Dan kan ik geen krant openslaan zonder me ongelukkig te voelen over het onrecht in de wereld." En dus werd ze lid van de *Dierenbescherming*. "Daar ben ik meer op mijn plek. Vergeleken met de anderen hier ben ik nog gematigd. Organisatorisch is het ook veel beter geregeld dan bij *Dwars*, ik ben nu gewoon een schakeltje in het geheel. Als ik druk ben met een tentamen, dan worden mijn taken opgevangen." De taken bestaan onder andere uit telefoondienst. Ze krijgt dan vragen van mensen die een nest katjes gevonden hebben, of die willen weten of hun parkietjes bij elkaar gezet mogen worden. "We geven dan informatie, zorgen voor noodopvang of regelen pleeggezinnen. Als iemand een dood dier vindt, melden we dat aan verschillende organisaties, die dan nagaan of dat dier als vermist stond opgegeven."

Het is volgens Reineke belangrijk om het werk serieus te nemen: "Het is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Dat schrikt mensen af. Dat is maar goed ook, want als je er niet honderd procent achter staat, houd je het toch niet vol. Het kost een hoop tijd en het gaat ten koste van je studentenleven."

Haar studiekeuze is sterk bepaald door haar idealisme. "Bij *CWS* leer je kritisch na te denken. Ik denk dat het tracé 'Mens en Natuur' me goed opleidt voor een baan bij een milieuvereniging, of een dierenrechtenorganisatie." Hoe ze de toekomst ziet? "Ik wil me een aantal jaar inzetten voor een betere samenleving, maar uiteindelijk wil ik op een boerderij gaan wonen om daar volgens mijn eigen idealen te leven."

"Ik had ook zwanger kunnen worden en gezellig gaan samenwonen"

Madelon van Noort (19 jaar, eerstejaars internationale bedrijfskunde) is voorzitter van de Jongerenorganisatie voor Vrijheid en Democratie (JOVD) in Maastricht. Ze is min of meer toevallig bij de partij terechtgekomen: "Gewoon een kwestie van afstropen: ik ben niet christelijk, dus het CDA valt af. D66 is veel te pragmatisch, die hebben geen ideologie. En ik ben niet het type voor de SP. Dan blijft de VVD over."

De standpunten van de VVD, liberalisme en democratie, zijn voor haar een soort levensprincipe. "Een individu moet de ruimte hebben om zich helemaal te kunnen ontplooiën. Je mag denken en doen wat je wilt, zolang je het maar goed kunt beargumenteren. Ik ben heel tolerant. De economische kant van het liberalisme spreekt me ook erg aan: het vrije marktmechanisme blijkt gewoon goed te werken." Hoe dit tot uitdrukking komt in haar dagelijks leven? "Ik zal altijd werken voor mijn geld. Er zijn mensen die van een uitkering leven, terwijl ze best kunnen werken. Er zijn banen genoeg, je moet je alleen wel aanpassen. Je moet natuurlijk niet sociologie of afrikanistiek gaan studeren en dan verbaasd zijn dat je geen baan kunt krijgen." Zelf werkt ze al vanaf haar veertiende als serveerster. "Mijn ouders waren daar redelijk hard in. Ze hebben zelf een eigen bedrijf en vonden dat ik de waarde van geld moest leren kennen. Ik heb ook nooit zakgeld ofzo gehad. Verder probeer ik consequent en eerlijk te zijn. Ik zou bijvoorbeeld nooit zwartwerkers tolereren in een bedrijf. Dat is concurrentievervalsing, het marktmechanisme werkt dan niet meer." Helemaal consequent is ze hier ook niet in, want een student die voor een paar uur per week zwart bij particulieren poetst kan weer wel, want "daar schaad je niemand mee".

Madelon van Noort, eerstejaars internationale bedrijfskunde en voorzitter van de JOVD

Ze is al zo'n anderhalf jaar actief voor de jonge liberalen. Toen ze afgelopen september naar Maastricht kwam om IB te gaan studeren, is ze gepolst door de landelijke JOVD of ze in het Maastrichtse bestuur wilde. "De Maastrichtse JOVD lag een beetje op z'n gat. Er was nog maar één actief lid. We hebben toen de taken verdeeld en ik ben voorzitter geworden. Persoonlijk doe ik het vooral om er veel van te leren. Bestuurlijke dingen, jezelf leren verdedigen door regelmatig flink op je bek te gaan. Je moet ook leren omgaan met mensen die niet jouw idealen delen." Het valt haar wel zwaar. "Soms heb ik zo'n heimwee naar huis, dat ik me echt afvraag waarom ik dit allemaal doe: studeren en het voorzitterschap. Ik had ook zwanger kunnen worden en gezellig gaan samenwonen."

Sinds haar komst is de JOVD Maastricht nieuw leven ingeblazen en zijn er zo'n 22 betalende leden. Dit werk kost haar zo'n dag per week. "Je kan er ook makkelijk een hele werkweek aan besteden, maar ik vind mijn studie belangrijker." En financier papa vindt dat ook, voegt ze eraan toe.

Haar toekomst ligt niet in de politiek. "Het gaat er nooit écht democratisch aan toe in de politiek. Het is altijd 'ons kent ons' en vriendjespolitiek." Liever wil ze proberen haar liberale idealen door te voeren in de horecasector. "Ik ben geen wereldverbeteraar, maar ik zou wel graag wat willen doen aan de wantoestanden in de horeca. Er wordt te veel zwart gewerkt, het personeel wordt uitgebuit en moet lange werkdagen maken." Hoe ze dat aan moet pakken weet ze niet precies. "Ik denk dat er meer academici in de horecasector moeten gaan werken. Die zouden restauranthouders moeten uitleggen dat een bedrijf beter functioneert met eerlijke regelingen voor het personeel."

De genoemde artikelen uit de studiegids zijn dus niet meer geldig. Het reglement is voor studenten verkrijgbaar bij de Onderwijsbalie FdG en te vinden op internet: <http://www.unimaas.nl/~burfigow>.

Kruisbestuiving

Dit is de titel van de jaarlijkse workshop academisering van de vakgroep Huisartseneeskunde op 17 december 1997. De workshop gaat over de interactie tussen onderwijs, onderzoek, registratie en patiëntenzorg waarbij dit jaar het gebruik van de computer in de huisartspraktijk centraal staat. Plaats: Maastricht School of Management (MSM), Function Hall van 14.00 tot 18.00 uur. De toegang is gratis. Info: Babette Doorn (2151) of Judith Janssen (2342)

Studentenfractie Geneeskunde

zoekt enthousiaste student per 1 februari 1998 uit jaar 5-6 voor de functie van studentlid opleidingscommissie. Voor deze functie is een vergoeding beschikbaar. Dit is een adviesorgaan naar het dagelijks bestuur, faculteitsraad en faculteitsbestuur toe. Voor informatie kun je bellen naar Jessica kavelaars, vice-voorzitter OC, telefoonnummer is 043-3251995 of bij een van de andere leden van de fractie.

Gezondheidswetenschappen

Voor kopij: D. Verheyen, Fac. Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

Mededelingen deelprogrammaleider GVO

In het Studielandschap en op het secretariaat van de vakgroep GVO (Deb1, k. 1064) zijn de onderwerpen voor jaarwerkstukken in te zien die vanuit de vakgroep GVO begeleid worden. Het afgelopen jaar heb ik gemerkt dat studenten

liever een afspraak maken dan naar het spreekuur komen. Vandaar dat het spreekuur is komen te vervallen. Wie een afspraak wil, kan bellen met tel. 043-3882399 (b.g.g. 043-3882406). Harm Hospers (vakgroep Gezondheidsvoorlichting, Deb1, k. 1048).

Werven tutoren blok 2.4.2

8 studenten gezocht om tutoren te worden voor training blok 2.4.2 "Het schrijven van een beleidsplan" (27/1-9/2 of 6/3-14/4). Elkstudent krijgt ongeveer 8 uur vergoeding (2 uren X 4 dagen). Neem contact op met Matt Commers (3881235 of email) of Miranda Dirx (3882363).

Student-assistenten gezocht

Voor de blokken 1.4.1, 1.5B en 1.6B worden student-assistenten gezocht ter begeleiding van enkele beta-practica. 3e of oudere-jaars studenten BGK en MGK kunnen telefonisch reageren voor 20 december as. bij Irene Welle en Els Rhijnsburger, tel. 3881095.

Gebruik computerlandschap

Het is nu ook mogelijk om 's avonds gebruik te maken van het computerlandschap van het Debyeplein 1. Behalve op vrijdagavond is er elke dag van 9:00-21:00 uur een voorlichter aanwezig. Met ingang van 9 december is er op de dinsdagavond van 17:00-21:00 uur ook een statistiek-voorlichter aanwezig. Kijk op de roosters naast de deuren voor de beschikbaarheid van de ruimtes. Siebren Groothuis, Maastricht University, Department of Medical Informatics, P.O. Box 616, 6200 MD Maastricht, location: P. Debyeplein 1, room 1.112, phone: + 31 43 3882229 / 3882240, fax: + 31 43 3671052

Het studentenberaad

Het studentenberaad is hét overlegorgaan van GW-studenten over diverse zaken die met het GW-onderwijs te maken hebben. Zaken als de VGT, het statistiekonderwijs, de werkstukoefeningen, het computeronderwijs en natuurlijk de enorme drukte op de faculteit worden door het SB onder de loep genomen. Het SB bestaat uit studentleden van het faculteitsbestuur, de faculteitsraad en de opleidingscommissie. Heb je vragen, klachten en/of opmerkingen welke het onderwijs binnen de faculteit aangaan, dan kun je altijd bij ons terecht op maandagavond om 19.00 uur in kamer 1.235A. Ook is het mogelijk een briefje te stoppen in 'The Black Box' tegenover kamer 1.247 (Bureau Onderwijs).

Afstudeeronderzoek PGO

Intussen is de wereld overtuigd van de waarde van Probleem Gestuurd Onderwijs. Heel de wereld? Dat vragen wij ons nu af. In opdracht van de Association of Schools of Public Health in the European Region willen wij uitzoeken wat opleidingen in de Gezondheidswetenschappen denken dat PGO is. Colleges en af en toe een vragenuurtje? Eens per jaar een project? Of is 'Maastricht' de Gouden Standaard? Een mooi afstudeeronderzoek voor studenten die actief bij onderwijsontwikkeling betrokken zijn geweest. Qua wetenschappelijk domein te plaatsen bij BB, GVO en/of TGW. Een buitenkansje voor deeltijders. Interesse? Henk van Berkel (O&O) of Evelyne de Leeuw (GVO, Deb. 1, tel. 3881235, bij voorkeur evelyne.deleeuw@gw.unimaas.nl)

Kennistechnologie

Voor kopij: M. van Wanrooij/M. Geelen, Fac. Bur, Tongersestraat 6, tel.: 3883389, voor woensdag 12.00 uur

Openingstijden Bureau Onderwijs

Maandag, dinsdag en vrijdag van 12.00 tot 13.00 uur

Mededeling

Prof. dr. H.J. van den Herik is op 12 november tijdens de NAIC'97 te Antwerpen benoemd tot erelid van de NVKI (Nederlandse Vereniging voor Kunstmatige Intelligentie)

PROEFSCHRIFTEN WORDEN GOEDKOPER...

FORMAAT PROEFSCHRIFT 16,5 X 24 CM.

OMSLAG GEDRUKT IN ZWART MET EEN STEUNKLEUR OP 250 GRAMS GESTREKEN PAPIER (GLANS OF MAT)

BINNENPAGINA'S GEPRINT (600 DPI) IN ZWART OP 90 GRAMS HOUTVRIJ OFFSET PAPIER

AFWERKING GARENLOOS VERLIJMD

AANVRAAG ISBN NUMMER WORDT DOOR ONS VERZORGD

DE LEVERTIJD BEDRAAGT 15 WERKDAGEN NA AANLEVERING PAGINA'S

UITNODIGINGSKAARTJES EN STELLINGEN ZIJN BIJ DE PRIJS INBEGREPEN

ONTWERP OMSLAG OP BASIS VAN NACALCULATIE

ONDERSTAANDE PRIJZEN ZIJN EXCL. 6% BTW EN GEBASEERD OP AANLEVERING VAN KANT EN KLARE PAGINA'S, DIT KUNNEN ZOWEL PRINTS ALS DIGITALE BESTANDEN ZIJN.

oplage	stuksprijs per proefschrift					
	300	400	500	600	700	800
dag.						
96	6,70	5,50	4,80	4,25	3,90	3,70
112	7,50	6,15	5,30	4,75	4,40	4,10
128	8,40	6,90	6,00	5,35	4,90	4,60
144	9,30	7,60	6,60	5,90	5,45	5,05
160	10,15	8,30	7,20	6,50	5,90	5,50
176	11,00	9,05	7,80	7,00	6,40	6,00
192	12,00	9,75	8,45	7,55	6,95	6,45
208	12,80	10,45	9,05	8,10	7,45	6,95
224	13,70	11,20	9,70	8,70	7,95	7,40
240	14,50	11,90	10,30	9,20	8,40	7,90
256	15,55	12,70	11,10	9,80	8,95	8,35
272	16,45	13,45	11,55	10,35	9,45	8,80
288	17,35	14,15	12,20	10,90	9,95	9,25
304	18,20	14,90	12,80	11,45	10,45	9,70

Unigraphic

DESIGN | PHOTOGRAPHY | PRINT

PETER DEBYEPLEIN 15, 6229 HA MAASTRICHT
TELEFOON 043-3883970, TELEFAX 043-3613824

GRAND CAFE

studentenschotels f10,-

Parelhoen met Cumberlandisaus, aardappelkroketjes & salade
of
Victoriabaars in witte Portsaus, aardappelkroketjes & salade

donderdag
11 december
Ouranos winterfeest
Aanvang: 22.00 uur

MOMMUS

GRAND CAFE MOMMUS
VRIJTHOF 8 MAASTRICHT
KORR. ADRES: POSTBUS 130
6200 AC MAASTRICHT
TELEFOON (043) 321 19 27
TELEFAX (043) 325 98 41

Rechtsgeleerdheid

Voor kopij: A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 3883003, voor vrijdag 13.30 uur.

Openingstijden onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Onderwijsbalie gesloten i.v.m. Kerstrees

Van maandag 22 t/m woensdag 24 december en vrijdag 2 januari is de onderwijsbalie gesloten!

Openingstijden Bureau Internationalisering

Voor Nederlandse studenten, Erasmus-, Tempus- en Magister Iuris Communis studenten, spreekuur op ma-di-do- en vr-ochtend van 10.15-11.15 uur, k. 0041, Nieuwenhof.

STIR-Japan

Studenten die in 1998/1999 een jaar aan de International Christian University in Tokio willen studeren kunnen voor aanvraagformulieren en informatie terecht bij Bureau Internationalisering. Deadline voor indienen aanvraag bij Bureau Internationalisering is 15 maart 1998.

Mededeling studenten blok 1.2 Rechtshandeling

Ongelukkigerwijs wordt in het blokboek Rechtshandeling op p. 5 aangegeven dat uit het boek van F.A.M. Stroink, Algemeen bestuursrecht, Een inleiding, naast hoofdstuk 8 ook hoofdstuk 10 niet verplicht is voorgeschreven. Dit is echter niet juist! Voornoemd boek is geheel verplicht, met uitzondering van hoofdstuk 8 en van enkele delen uit hoofdstuk 9 (te weten paragraaf 9.1, 9.2 en 9.6) en enkele delen van hoofdstuk 10 (te weten de paragrafen 10.6 tot en met 10.10). Van hoofdstuk 9 moeten dus alleen de paragrafen 9.3, 9.4 en 9.5 bestudeerd worden. Van hoofdstuk 10 moeten (alsnog) de paragrafen 10.1 tot en met 10.5 bestudeerd worden.

Hoorcolleges blok 1.2 Rechtshandeling

Tijdens het blok Rechtshandeling wordt wekelijks (op de woensdagochtend) een hoorcollege aangeboden. Het betreft:
10.12.97: prof. mr. G.R. de Groot; Bronnen van verbintenissen
17.12.97: mr. M.M. van Rossum; Wilsontbreken en wilsgebreken
07.01.97: mr. J.M. Smits; 'Nakoming en niet-nakoming'
14.01.97: debat bestuursrecht- en privaatrecht
Alle hoorcolleges worden aangeboden in de grote college-zaal aan de Tongersestraat. De colleges beginnen steeds om 9.00 uur. Indien een college langer dan 45 minuten duurt, wordt om 9.45 uur een pauze van 15 minuten ingelast. Na de pauze (vanaf 10.00 uur) wordt het college dan voortgezet tot uiterlijk 10.45 uur.

English Messages

FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION

Information meetings for studying abroad 1998/1999
Information meetings for studying abroad 1998/1999 will be held on Monday 1 December 10.00 hrs, room 1.001, wednesday 3 December 14.00 hrs, room 2.001 and tuesday 9 December 14.00 hrs, room 1.001. An extra session in English will be held on wednesday 10 December, 16.00 hrs, room 2.001. This session is for NON-DUTCH speaking students only, and registration at the international Relations office on forehand is necessary.

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

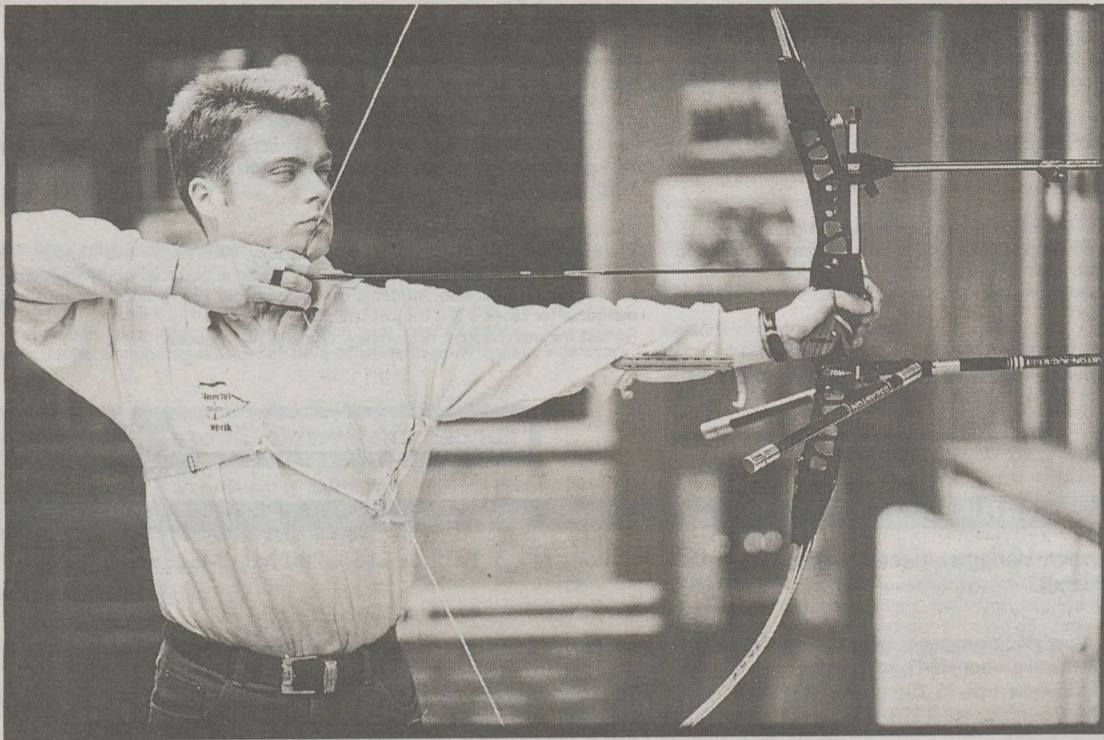
- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 3883015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 3671211

Sport op 14

Robin Hood met stoflongen

"Hem z'n opa heeft van de koningin een onderscheiding gekregen." (foto Philip Driessen)

Geverik heet het oord, niet meer dan een zijstraat van Beek. U weet wel, het vliegveld van de randen van de nacht. Een dorp van niks, één straat waar het stinkt naar mest en kool. Het clubhuis van Willem Tell ligt er duister en verlaten bij. Maar er staat al een meneer aan de deur te morrelen en even later staan we in alweer zo'n clubkantine met een overdaad aan bekers en medailles in en op de trofeekast en een leuk bloemetje op ieder namaak-eiken tafeltje. Het thuishonk van handboogschietvereniging Willem Tell. Die hanteerde wel een kruisboog, maar wie daar op let is een zeur. De club is naar Lindenheuvel, voor de nationale competitie.

"Most do herrie hebbe?", informeert oom Jean, de kroegvader zeg maar. Pavarotti vult het lokaal al. Maurice Pelsers, onderzoeksassistent bij de vakgroep fysiologie, heeft zijn koffer geopend en begint de stukken die hij er uit opdiept in elkaar te schuiven. Het resultaat is een handboog van ongeveer één meter vijftig lang. Hij schroeft er nog een soort driepoot aan, die naar voren steekt. Om de trillingen op te vangen. Het ziet er meteen een stuk minder Robin Hood uit, helaas. Uit de koffer komt vervolgens een soort halve bh met gaatjes. Een borstbeschermer. En een elastiekje met een plastic stripje: een armbeschermer. En een stukje metaal met twee leren lapjes, een vingerbeschermer. Dan is hij klaar. Buiten gaat het licht aan en wordt een

reeks schietschijven zichtbaar, op twee verrijdbare muurtjes. Oom Jean rolt er een naar voren, want ik moet ook schieten en men wil me niet meteen ontmoedigen. Twee raampjes gaan open; we hoeven niet eens zelf naar buiten. We schieten gewoon door het raam. Lekker comfortabel.

"Een linkepoot", merkt oom Jean op, en haalt een linkse boog voor me. "Beginnersmateriaal." Een gewone houten, zonder driepoot of andere fratsen. Ik wil er een paard bij en dan konijnen schieten, maar dat is niet gebruikelijk in de handboogsport. Je beweegt zelf niet en het doel al helemaal niet. Hoewel de nieuwste mode onder handboogschutters is om de kantine met uitneembare raampjes te vervuilen voor een stuk bos of zo en de schietschijf zelfs de vorm van een hertje of een beer kan hebben, zit er geen beweging in. Hoogstens gaat men bij wijze van romantische concessie op een boomstam staan.

Maurice oogt inmiddels als een brok graniet: een beetje wijdbeens, rechtop, de schouders naar achter, de boog gespannen. Prachtig. Ik kan me altijd nog voorstellen dat ik een jonkvrouw ben in het fort van Willem Tell. En dat hij een regen van pijlen afschiet op de vijand buiten. De overmacht is echter groot: de jonkvrouw moet zelf ook het wapen ter hand nemen. Ik neem plaats voor het raam verderop, met mijn linkepootenboog. Oom Jean staat aan mijn elleboog en instrueert me: de pijl in het gootje leggen, arm naar buiten draaien, met drie vingers aanspannen. Langs de volle lengte van de pijl kijken, richten. Weg pijl. Hij zit al in de plank. Niet in de roos. Nog eens. Ik schiet een stuk of wat pijlen op het vijandelijk leger af en voel mijn vingers. De

trekkracht van mijn boog is zesentwintig kilo. Die van Maurice zesenvertig. Er gaat iets mis: ik moet bijna een borst missen. Nu begrijp ik dat de spectaculaire voorkant van die Amazones helemaal niet het resultaat was van moedwillige zelfverminking. Gewoon gekluns met de boog, ongelukje tijdens het leerproces.

Maurice is jeugdkampioen geweest, in Jong Oranje, het nationale team. Maar daarna kwam er de klad in: eindexamen, getrouwd. "Dan heb je er wat minder tijd voor." Zijn vrouw heeft ook wel geschoten, "maar meer om bij mij te zijn, dan omdat ze zo fanatiek is." Ook dat is over nu, want er zijn kindertjes. Nu is hij secretaris van de club. Maar hij hoort nog steeds bij de top-15 van de Nederlandse handboogschutters.

"Hem z'n opa heeft van de koningin een onderscheiding gekregen." Er staat een klein grijs mannetje aan mijn rechterkant, met een soort ruitercap op. Meneer Huijnen blijkt géén senior-Robin Hood: het schieten moest hij vanwege de reuma opgeven, en bij die pet hoort geen paard. Maar hij was in '84 wel kampioen. Van de senioren. En hij weet alles van Willem Tell en van de familie van Maurice Pelsers. Het ene plakkaat na het andere krantenknipsel komt op tafel, waaronder een foto van vader en zoon Pelsers. Moeder Pelsers schiet ook. En opa. "Opa ging vaak schieten in België. Met de fiets erheen, boog aan de stang. Je ziet het hier wel vaker, dat hele families in de competitie zitten", zegt Maurice. Maar opa moest ophouden. "Die heeft lang in de mijn gezeten. Hij heeft stoflongen."

Agnes Sommer

Speciale effecten redden 'Alien Resurrection'

Op een ruimteschip kweekt een groep militairen buitenaardse wezens met de bedoeling om het heelal te veroveren. Ellen Ripley (Sigourney Weaver), die in de vorige aflevering van *Alien* overleed, maar weer tot leven is gekloond, is draagmoeder voor de eerste alien. Die erf haar voortplantingsmechanisme en daarna vermenigvuldigen de wezentjes zichzelf.

★★★

Alles gaat goed, totdat er een antiek ruimteschip langskomt met een soort drugsrunnertjes, die een geheim transport brengen. Eentje van hen, een robot met de naam Call (Winona Ryder), wordt te nieuwsgierig en dan loopt de boel flink uit de hand. De aliens ontsnappen

en zinnen op wraak, nadat ze zolang gevangen hebben gezeten.

Alien Resurrection is een film die het moet hebben van de speciale effecten. Het verhaal klinkt ingewikkeld, maar heeft niet veel om het lijf en de dialogen lijken overbodig. Het is een klassiek verhaal over de strijd tussen goed en kwaad met een voorspelbare afloop. Niettemin is het een spannende film met levensechte monsters. De Volkskrant prijst vooral de ironische toon en het vleugje magie, maar zo magisch is de film nu ook weer niet. Voor de echte science fiction-liefhebber is het misschien een feest om naar te kijken, maar de ongetrainde kijker ziet alleen een stel buitenaardse wezens dat op mensen jaagt. Ironisch is wel dat kloon Ripley en robot Call het meest menselijk lijken te zijn. Zelfs de ruimtewezens hebben gevoel. Eentje is erg aan Ripley gehecht en begint dan ook hart-

verscheurend te krijsen als hij bij haar weg moet. De Limburger vindt het jammer dat de regisseur gaandeweg steeds meer van de beklemmende sfeer laat vallen ten gunste van groot militair machtsvertoon. Het is inderdaad jammer dat in de loop van de film weer teruggegrepen wordt op de standaard achtervolgingscènes, maar aan de andere kant houden die scènes wel het tempo erin. De nieuwste Alien is aan te raden voor liefhebbers van monsters en spannende achtervolgingen. Decor en effecten zijn indrukwekkend. Maar wie al over zijn nek ging bij de beelden van de ontploffende potvisen op Ameland, kan beter thuisblijven.

Karin Verstraeten

Alien Resurrection: dagelijks in Cinema Palace en Pathé Maastricht

Agenda

donderdag 4 december

Confucianisme, lezing, Prof. Dr. N. Standaert, Aula TS53, 20.00
Die Fledermaus, operette, Hoofdstad Operette, Vrijthoftheater, 20.15
De Presidentes, toneel, eindexamenklas 1998, Toneelacademie, 20.30
Nora, toneel, Het Vervolg, Theater Het Vervolg, 20.30

vrijdag 5 december

West Side Story, musical, o.a. Maaike Widdershoven en Addo Kruizinga, Vrijthoftheater, 20.15
De Presidentes, toneel, eindexamenklas 1998, Toneelacademie, 20.30

zaterdag 6 december

Panta Rhei en Metamorfosen, marionetten, maskers, stok- en handpoppen, Magisch Theatertje, 20.00
West Side Story, musical, o.a. Maaike Widdershoven en Addo Kruizinga, Vrijthoftheater, 20.15

zondag 7 december

Zondagochtendconcert, Goya Trio, werken van Ehlen, Reger, Beethoven en Mozart, Vrijthoftheater, 11.30
Bonnesantefestival, Bonnesantenmuseum, 13.30
Dansen met Danser, stijldansen, La Bonbonnière, 16.00
Sharon Kwartet, concert, werken van Schubert, Conservatorium, 20.15

maandag 8 december

De Jachtbuut, theater in de open lucht, Kruis van Bourgondië, 19.45
De Vier Jaargetijden, cabaret, Hans Liberg, Vrijthoftheater, 20.15

dinsdag 9 december

De Jachtbuut, theater in de open lucht, Kruis van Bourgondië, 19.45
Supergeleiding en toepassingen ervan, lezing, Dr Ir J. Flokstra, Collegezaal Nieuwenhof, 20.00
De Wereldverbeteraar, toneel, toneelgroep De Paardenkathedraal, Vrijthoftheater, 20.15
Nora, toneel, Het Vervolg, Theater Het Vervolg, 20.30

woensdag 10 december

Lunchpauzeconcert, LSO, Vrijthoftheater, 12.30
De Jachtbuut, theater in de open lucht, Kruis van Bourgondië, 19.45
Poldermodel, koldermodel?, forumdebat, La Bonbonnière, 20.00
Nora, toneel, Het Vervolg, Theater Het Vervolg, 20.30
Trio Dinastia Hidalguense, Mexicaanse feestmuziek, Vrijthoftheater, 21.00

Exposities

Xander Spronken - beelden; Gal. Schuwirth & van Noorden, Rechtsstraat 64, t/m 21 dec, za 14.00-18.00
Jack Poell - beelden; Gal. FAH, Brusselsestraat 80, t/m 23 dec, do t/m zo 13.00-17.00
Toon Truyens - schilderijen; Kamer van Koophandel, Maasboulevard 5, t/m 21 dec, ma t/m vr 08.30-16.00
Anke Uitenbroek - keramiek; Andy Bik, Uko Post, Peter-Paul Hastings, Verschure en Wouter Berns - schilderijen; Gal. Artisan, Grote Gracht 43, t/m 31 jan, di t/m za 13.30-17.30
Waarom Charles Eyck? Met het oog op de natuur! - Natuurhistorisch Museum Maastricht - t/m 4 jan, ma t/m vr 10.00-12.30 en 13.30-17.00, za en zo 14.00-17.00
Susan Schildkamp - schilderijen en tapijten; Gal. Tracté, Alexander Battalaan 31, t/m 4 jan, do 14.00-18.00, vr en za 12.00-17.00
Judith van den Berg - een beeld en een video; Faculteiten 2, UNS50, t/m 11 jan, ma t/m vr 09.00-22.00, za 09.00-18.00

Films - Speelweek: 4 t/m 10 december

CINÉ-K, Bernardusstraat 13
Gordel van Smaragd, dag. 21.00

FILMTHEATER LUMIÈRE, Bogaardenstraat 40b

Allain Delon cyclus:
La Piscine do t/m zo 20.00
en Le Samourai ma t/m wo 20.00
Marvin's Room, dag. 20.30
Village of Dreams, dag. 21.00
Career Girls, dag. 22.30

CINEMA PALACE, Wycker Brugstraat 1

My best Friend's Wedding, dag. 21.15; za, zo en wo ook 14.15
Sneak Preview, ma 21.00
The Peacemaker, dag. 18.15
Hercules (Ned), za, zo en wo 14.00 en 16.15
Hercules (Eng), dag. 18.30 en 21.15
Alien IV, dag. 18.15 en (beh. ma) 21.15; za, zo en wo ook 14.15

PATHÉ MAASTRICHT, Wilhelminasingel 39

Contact, dag. (beh. za) 20.45; za 21.45
The Peacemaker, dag. (beh. za) 18.40 en 21.25; za 19.40 en 22.25; do, vr, en di ook 13.10 en 15.55
Hercules (Ned), zo en wo 13.45 en 16.00; za 14.05 en 17.00
De Kleine Prinses, wo 13.45
George uit de jungle, zo en wo 13.45 en 16.05; za 14.05 en 17.05
The Game, dag. (beh. za) 13.00, 15.40, 18.30 en 21.20; za 14.00, 16.40, 19.30 en 22.20
The Full Monty, dag. (beh. za) 16.05, 19.00 en 21.40; za 14.15, 17.05, 20.00 en 22.40; do, vr en zo t/m di ook 13.30
L.A. Confidential, dag. (beh. za) 21.00; za 22.00; do, vr, ma en di ook 14.45 en 17.45
Alien IV, dag. (beh. za) 13.20, 15.50, 18.50 en 21.30; za 14.20, 16.50, 19.30 en 22.30
Fathers' Day, dag. (beh. za) 13.15, 16.00 en 18.20; za 14.20, 17.00 en 19.30

Gert-Jan van Exel beschrijft de titaantjes van de jaren negentig

Debuut van een Sneue eikel

Bij het zien van Gert-Jan van Exels debuutroman *Sneue eikels* dringt zich al snel de gedachte aan het geruchtmakende Jiskefet. "Heb je al geneukt" - driemanschap op. De titel en het plaatje op de kaft, een gore studentenkeuken, doen vermoeden dat het hier om de pennenvrucht van Kerstens, Kamphuis of Van Binsbergen moet gaan. Pas na een paar hoofdstukken wordt duidelijk dat Van Exel meer doet dan alleen de brallende lullo uit hangen.

Van Exel (1966) beschrijft in *Sneue eikels* het leven van een groepje studenten dat, behalve tijdens een paar colleges, vooral te vinden is in het café, in de auto of op bed. Hun stoere gesprekken gaan voornamelijk over vrouwen en voortplanting. Af en toe wordt er wat gestudeerd, maar het grootste gedeelte van de tijd gaat op aan feesten en versieren. Vooral dat laatste loopt meestal op niets uit. Vandaar dat de jongens zich maar liever op tweedehands auto's storten. Die laten zich in

de garage tenminste zonder tegenstribbelen betasten.

De hoofdpersoon, die het verhaal vertelt, heeft een jaar geleden zijn relatie op de klippen zien lopen en probeert sindsdien het onbezorgde gevoel te hervinden dat hij aan het begin van zijn studie had. Helemaal, de tijd is niet terug te draaien, en langzaam dient het gevreesde post-studententijdperk zich bij het wat brallerige vriendenclubje aan. "Een huis met cv, magnetron, kalfsleren bankstel en bijkleurende kabouters om de vijver." Het schrikbeeld doemt in de verte al op.

Ruim tachtig jaar geleden beschreef Nescio al een soortgelijk vriendenclubje. Bavinck, Japie, Koekebakker en Dichtertje werden de onsterfelijke helden uit wat misschien wel het kleinste en tevens mooiste oeuvre uit de Nederlandse literatuurgeschiedenis is. Het heeft er alle schijn van dat Van Exel met zijn *Sneue eikels* een laat twintigste eeuwse hommage heeft willen brengen aan Nescio. Het thema is hetzelfde, de toon is anders. "Jongens waren we, maar aardige jongens. Al zeg ik 't zelf." Zo begon Nescio zijn *Titaantjes*. "Jonge goden zijn we, met de wereld aan onze voeten", schrijft

Van Exel met de ironische, zelfverzekerde arrogantie van de jaren negentig.

Nescio's helden vrezden voor het burgersbestaan, bij *Sneue eikels* is het de angst voor Almere. Bij beide schrijvers komen we een dichter en een schilder tegen. Maar waar Nescio's schilder zijn leven wijdde aan het weergeven van de zoon en haar spiegeling in de Waal, houdt Van Exels schilder het liever bij het afbeelden van automotoren en erotische fantasieën. De zoon, waar Nescio pagina's lang over kon mijmeren, moet het bij Van Exel doen met één zin. "Zoals overall is ook in Groningen het ochtendlicht bikkelhard".

Beide schrijvers zijn in zekere zin ook in hun taalgebruik met elkaar verwant. Want waar Nescio in een voor zijn tijd zeer vooruitstrevende spreektaal schreef, slaagt ook Van Exel er in om in de honderdvijfenzestig pagina's die hij tot zijn beschikking heeft een ronkende en afgestofte turbotaal neer te schrijven die schreeuwt om te worden voorlezen.

Soms is die taal ongegeneerd gelikt: "Met vakmanschap draait hij het schuimende vocht in de glazen." Maar vaak ook zijn het rake beschrijvingen, zoals in

het smakelijke hoofdstuk over een eten-tje waarin een meisje -type vrieskast met vier sterren- moet worden versierd. De avond begint weinig belovend: "India is mooi maar arm, in Amsterdam kun je prachtig varen, Groningen is klein maar gezellig, Nederland is een welvarend land, vader was streng maar rechtvaardig, communicatiewetenschappen is minder interessant dan filosofie. Gesprekken zo boeiend als de bebrilde ober die wat bijklust naast z'n gemeentebaan als archivaris op de afdeling ruilverkaveling." Maar even later lijkt het meisje te ont-dooien: "Ah, dit is m'n kans. Doel ligt open, Van der Sar is theedrinken." *Sneue eikels* is een leuk boek, dat lekker leest en bovendien een verrassend en kwetsbaar plot kent. Dat Gert-Jan van Exel zo nu en dan lijkt te vervallen in een wat al te stoere en vervelende opscheperij is jammer, maar het zij hem vergeven.

Micha Wertheim

Gert-Jan van Exel, *Sneue eikels*, De Bezige Bij, f 29,50

Expositie in Mondiaal Centrum

Roemeense vluchteling schildert menselijke Dracula

Sinds het boek van Bram Stoker is *Dracula* een legendarische griezel die zijn tijd doorbrengt in een donker kasteel in een ongere streek met de spookachtige naam Transsylvanië. Af en toe komt hij tevoorschijn, op zoek naar mooie, warme slachtoffers om zijn tanden in te zetten. In de schilderijen van Ioan Colf, geboren en getogen in datzelfde Transsylvanië, vervult de graaf ook een belangrijke rol, maar dan niet als vampier.

beestachtig wordt afgeschilderd. Dracul betekent weliswaar duivel of draak, maar dat is een eretitel, behorend bij de Orde van de Draak, waar de vader van Dracula toe behoorde. In de vijftiende eeuw heerste Vlad Dracul over het vorstendom Walachije. Hij verdedigde het land tegen de Turken en de Hongaren en voerde een ijzeren bewind. Eenieder die zich niet naar zijn orders schikte of de wet over-

trad, stierf een wrede dood aan de spiezen van de graaf. Naast deze bloeddorstigheid stond de graaf ook bekend om zijn rechtvaardige beslissingen en om het feit dat hij geen enkel onderscheid maakte tussen arm en rijk. Voor de Roemenen symboliseert hij de drang naar onafhankelijkheid, volgens Colf, niet een beestachtige zucht naar bloed, zoals het monster van Stoker. Vlad Dracul is dan in zijn

schilderijen ook nooit te zien met lange, scherpe tanden of met het bloed nog aan de lippen, maar veel meer als een eerbaar heerser.

Lotte Asveld

Expositie t/m 17 januari in Mondiaal Centrum, Cortenstraat 4.

Studium Generale organiseert workshop Sinterklaasgedichten

"Ik zit hier maar wat zinnnetjes op te schrijven"

Sinterklaas is geen Kerst. Een pakje onder de boom is niet voldoende, er moet gewerkt worden: een surprise én een gedicht. En dan niet een denken-schenken prul, maar een vers waar nog dagen over gesproken wordt. Gelukkig organiseerde Studium Generale vorige week vrijdag zijn eerste workshop Sinterklaasgedichten schrijven.

Veel belangstelling is er niet. Om vijf of half negen zitten er nog maar zes mensen in het Kumulustheater. "Pech gehad", zegt organisator Rob van Duijn. "We beginnen." De avond wordt geleid door Wim Koesen, sneldichter en auteur van het boekwerk 'Dichter worden in een uur, een snelcursus voor het betere rijmwerk'.

Koesen geeft aan de hand van zelfgeschreven voorbeelden een aantal tips voor het maken van Sinterklaasgedichten. Zijn adviezen zijn niet echt opzienbarend. Kies één thema per gedicht en zet er gerust clichés in. Maar, zo waarschuwt hij de zaal, maak je gedicht niet te lang en schrijf vooral toegankelijk. "Anders raak je als poëet gefrustreerd omdat de ontvanger het vers helemaal verkeerd voorleest."

En ga je vooral niet te druk maken, waarschuwt de sneldichter. Meerdere malen benadrukt hij dat Sinterklaas toch vooral een knus en gemoedelijk feest is en dat de gedichten eigenlijk best een beetje knullig mogen zijn.

In de pauze gaat iedereen zelf aan de slag. Aan het einde van de avond zal de jury (schrijver Kees Simhoffer, dichteres

Emma Crebolder en natuurlijk de goedheiligman zelf) een prijs uitreiken voor het beste Maastrichtse Sinterklaasgedicht van 1997. Koesen loopt langs de tafeltjes en geeft praktische tips. Een 21-jarige student geneeskunde vindt het gedicht dat hij gemaakt heeft voor een huisgenote eigenlijk nog veel te lief. Hij wil er "wat meer gram" in. Op het podium mag hij samen met Koesen, jury en publiek een vilein dichtwerkje in elkaar draaien. Daarvoor moet hij eerst wel wat meer over die huisgenote vertellen. "Nou, ze werkte in een Chinees restaurant maar

dat is afgebrand." Zaal en jury denken hardop mee. "Nu werk je bij de slager, dat is een trapje lager", roept een jurylid triomfantelijk. "Kijk, daar heb je je gram", zegt Koesen tevreden.

De prijs voor het beste gedicht gaat naar psychologiestudente Heske Ausum. De jury is unaniem. "Het gedicht becomesentimenteel zo leuk de avond", vindt jurylid Crebolder. Winnares Ausum is een beetje overdonderd: "Ik zit hier maar wat zinnnetjes op te schrijven".

Mooi gedicht, blij gezicht (foto Philip Driessen)

Maartje Krabbe

Zoek

Het eigenaardige is dat er een halfuur ontbreekt. Tussen het college en mijn afspraak met de professor zat ruim een uur. Alles wat ik in die tijd gedaan heb is een paar kopietjes van een boek maken. Meer dan een halfuur kan dat nooit geduurd hebben. Bij de kopieerwinkel heb ik er inmiddels al twee keer naar gevraagd, maar ze hebben er mijn agenda niet gevonden. Ook de professor heeft het rode boekje niet gezien. In de collegezaal heb ik zelfs onder stoelen gezocht waar ik nog nooit op gezeten heb.

Meestal als ik thuis tot de conclusie kom dat mijn agenda niet in mijn tas zit, hoef ik alleen even naar de kapstok te lopen en in de binnenzak van mijn jas te voelen, om vervolgens opgelucht adem te kunnen halen. Soms moet ik weer even naar de bibliotheek fietsen om vlak voor sluitingstijd het verlaten boekje op een bureau te zien liggen. Heel soms moet ik wachten op een telefoontje van de eerlijke vinder, die ik dan uitvoerig bedank. Maar ook de telefoon heeft dit keer gezwegen.

De grote vraag blijft daarom wat ik in het verloren halfuur heb gedaan. Waar ben ik geweest en had ik mijn agenda toen nog bij me of heb ik hem ergens neergelegd. Als een heuse rechercheur heb ik daarom alles wat er die dag gebeurd is nagespeeld. Het kritieke halfuur heb ik niet meer kunnen achterhalen. Uiteraard heb ik mijn vrienden inmiddels ondervraagd: waar zij het bewuste halfuur waren, of ze mij soms op het bewuste tijdstip ergens hebben zien lopen of met iemand hebben zien praten. Iedereen bleek een alibi te hebben, behalve ik.

Inmiddels ben ik een week en drie misgelopen gesprekken verder, van de agenda ontbreekt nog altijd ieder spoor. Ook de conciërges ben ik langs geweest. Een ontluisterende ervaring. Tot mijn verbijstering haalden ze allemaal een grote mand vol verweerde agenda's, étuis, studieboeken en schriften tevoorschijn. Stuk voor stuk keurig en zorgvuldig voorzien van naam en adres, maar niemand die de moeite heeft genomen om de bezorgde eigenaren op de hoogte te stellen. Het idee dat ook mijn agenda met adres en telefoonnummer ergens in zo'n doos ligt weg te kwijnen is voor mij ondraaglijk. Nog ondraaglijker misschien, dan de gedachte dat iemand het boekje voor de grap in de Maas zou hebben gegooid.

Maar mijn grootste angst blijft dat de agenda gewoon ergens in de kamer ligt waar ik nu dit boekje zit te schrijven. En dat pas wanneer ik over een jaar verhuis, en tijdens het opruimen een oude krant optil om in een doos te stoppen, de door mij zo jammerlijk gemiste agenda opduikt.

Tot die tijd is het enige wat overblijft, het zo en dan naar de NS klantenservice bellen om te schelden over alle vertragingen. Niet dat het helpt, maar het lucht wel op.

Simon

Haha, spruitjes (foto Philip Driessen)

Het spruitje als inspiratiebron

Op een ochtend liep kunstenaar en ontwerper Bert Lemmens, zich noemende Umberto, over de flanken van de Sint-Pietersberg. Hij had een kater. Van de drank en van de kunst. Fors doorgesakt in het café, bijkans bezweken in het artistieke. Hoe verder? Abstract, figuratief? Zijn vriend Henk schilderde abstract. Die had zijn keuze gemaakt. Maar wat moest hij?

Toen werd Umberto een paar stronken spruitjes gewaar, in een moestuin bij het kerkhof. Haha, spruitjes! De burgerlijkste groente die er maar bestond! Remiscenties aan de jaren vijftig. Een eetkamer in het schemerlicht. Een ketel waaruit klepperend spruitjeslucht ontsnapt. Huilende kinderen. Je zal ze en moet ze eten! Complexen! Ik kan niet onbelemmerd van jouw lijf genieten want ik heb vroeger spruitjes moeten nuttigen. Spruitjes: bittere repressie.

En toch... wat waren ze mooi, die spruitjes. Wat stonden ze daar fier omhoog, die stronken, knal uit de kouwe lössgrond. Hoe gaaf van vorm waren ze, die groene uitspruitsels rondom de kromme stronk. Blaadje over blaadje over blaadje. Die nerfjes... Het spruitje: zóveel subtieler dan grote broer de bloemkool. Het spruitje: raffinement, energie. Hoog tijd voor een herwaardering. Aan tafel en in de kunst. *Ceci n'est pas un chou de Bruxelles.*

BERICHT UIT MAASTRICHT

Zaterdag viert Maastricht voor de derde maal de opening van het spruitjesseizoen. Het festival begint 's middags om twaalf uur in kunstruimte 42M³A aan de Rechtstraat 87. Daar... ja, wat gebeurt daar? Volgens *Kunstspruit*, het krantje dat in tweeënehalfduizendvoud is verstuurd, kan het publiek daar terecht 'voor de eerste levensbehoeften: Liefde, Spruiten en Brood'. Zoveel is zeker: de galerie is omgetoverd tot een spruitenwinkel waar we tot 31 januari elke zaterdagmiddag terecht kunnen voor verse spruiten, vers brood en een hartje liefde. Gaat dat zien.

Terug naar aanstaande zaterdag. Om vier uur verplaatst het spektakel zich naar het Theater aan het Vrijthof. In de kelder wordt dan de expositie 'de Re-Collectie' geopend. Schilderijen, tekeningen en objecten met de spruit als inspiratiebron. Was gesigneerd: Umberto. In zijn atelier in de wijk Nazareth - een voormalige wasserette omgedoopt tot *My Beautiful Laundrette* - staat het werk te wachten op tentoonstelling. Er is een aantal kunstzinnige kwinkslagen bij: 'De Aardappelers' van Vincent van Gogh, maar dan de aardappelen overgeschilderd met spruitjes; het Bonnefantenmuseum met een koepel die schuin wegschiet doordat de spruitjes in de torenschacht gaar zijn. Maar er is ook 'serieuze' werk: grote doeken vol sjabloonachtige spruitvarianties. Meetkundig geordende studies naar de natuur.

Umberto: 'Nadat ik door de spruit was getroffen, ben ik begonnen met vormonderzoek. Hoe ziet de groente er precies uit? Langzaam leer je de schoonheid kennen. De blaadjes die zich als mantels om de spruitkern heen draperen. Ik ben die blaadjes ook gaan tellen. Kijken of er misschien een magisch getal uitkomt. Na het vormonderzoek is het engagement gekomen. In die fase ben ik verbanden gaan leggen: het spruitje in zijn context. De rol van de spruit binnen de Nederlandse samenleving. De spruit als subtiële plaagstoot naar de culturele vervlakking van het fin de siècle. Kortom: stoken. Ironie, parodie, travestie.'

Plaagstoot, provocatie, mystificatie - dat is Umberto. Deze voormalige werktuigbouwkundige uit het Blerickse, die ooit een halfautomatische snijmachine voor rubberen rollen heeft ontworpen, trok in 1983 de Maastrichtse kunstenaarsscene binnen. Hij sloot zich aan bij schilder Henk Severens, die in de Begijnenstraat Galerie 'Banaan' dreef. Met anderen weer organiseerde hij manifestaties als 'What's behind the Generalshouse?' - toen achter het Generaalshuis nog bouwvallen stonden. Onvrede met het stedelijke

kunstbeleid was één van de drijfveren. In Maastricht is, zoals we weten, niks te doen. Speels-provocerende manifestaties zijn de beproefde methode om leven in de brouwerij te pompen. En altijd via meerdere kunstvormen: live kunst, live muziek, live literatuur. De manifestatie als *Gesamt-kunstwerk*.

Zo ook aanstaande zaterdagavond, in café Servaas aan het Cörversplein langs de Maas. 'De Nacht van de Spruit' - aanvang half negen - wordt de apotheose van het derde Maastrichtse spruitgebeuren. Iedereen die iets met het spruitje heeft zal aanwezig zijn. Ook Henk Angenent? Ook Henk Angenent. Zij het in *display*. Zijn kartonnen beeltenis zal op buikhoogte een houder bevatten met folders van sponsor *The Greenery*. Deze groentemultinational, die zich al langer inspannt om het imago van het spruitje ten positieve te keren, zal hapjes serveren - spruitjeshapjes. Spruitmeester Joop Omloo, in het gewone leven acteur, zal niet alleen de optredens inleiden, maar ook het publiek voorzien van 'de broodnodige nootmuskaat'. Hoofdact is *das Rosenkohl Duo*. Cor Hamelers op de sax en Manfred Wycker op de contrabas gaan *voll drauf!*. Trekkharmonicaspeler Ton Franssen, die eerder op de avond de Spruitpolka ten gehore brengt, en gitarist Frits Damer, die de eenzame sproutblues speelt, zullen het *Rosenkohl Duo* versterken. Vóór deze hoofdact treden drie mannen van het woord op. James Tyndall - Umberto's psycho-analytisch georiënteerde psycholoog - zal inderdaad aantonen dat alles om seks draait 'zelfs of juist vooral als we ons richten op het spruitje'. Ger Bertholet - beter bekend als dialectmonoloogist *Ger Bataille* - zal een 'spruitsproke' voordragen: 'Lever ik sluitspierslag, Jullienne, dat mag op spruitjesdag'. En ik - ja ik, zei de gek die nooit nee kan verkopen - zal iets over het spruitje zeggen in het *huilands*: Nederlands doorspekt met maastrichtismen.

Hoe krijgt Umberto zóveel zo gek om mee te gaan in de spruitjesmanie? Is het zijn intrigerende artiestennaam? Nee. Zeker niet als je weet dat 'Umberto' mede is ingegeven door het feit dat er in Zuid-Limburg vier Bert Lemmens acties zijn in de kunsten, van wie zelfs één in de schilderkunst. Is het zijn geest? Nee, want een denker wil Umberto niet zijn. Het is juist tegen het doorgesloten intellectualisme in de kunst dat hij het spruitje in stelling brengt: 'Ik geloof niet in kunst die je pas kan begrijpen als je Nietzsche, Foucault of Derrida hebt bestudeerd.' Umberto hecht méér waarde aan het werk van Ir. C.M. van der Slikke. In diens *Beknopt leerboek der Groenteteelt* uit 1932 staan de wijze woorden: 'De spruitkool (*Brassica oleracea gemmifera*) is een zeer gewilde wintergroente, waarvan in de laatste jaren de export belangrijk toeneemt.'

Is het zijn charisma? Nee. Bert Lemmens is een hele gewone kunstenaarsjongen, met een weinig tot verbeelding sprekende, groene (dat wel!) schijperstrui. Ik bedoel: hij is het type dat op vanzelfsprekende en onaangedane wijze zijn plezier zoekt, maar daarbij niet vergeet zijn professionele belangen te behartigen. Een ongekwalde, zo schijnt het mij toe, die lekker door zijn atelier scharrelt. Waar had ik dat pijpje bier laten staan? Ha, daar ratelt de fax! Dat zal de *Green Shop* zijn; die wilden ook in de Spruitkrant adverteren.

Is het zijn thema? Dat moet het zijn. Want dat spruitje, dat is wérkelijk een klein mirakel. Draai het maar eens tussen je vingers. Dat dappere gewas symboliseert de aarde, die óók rond, hard en mooi is, maar ook het nieuwe leven. Spruit, de naam zegt het al.

Het spruitje: kloot en kind tegelijk. William Blake dichtte dat de kosmos wordt weerspiegeld in een zandkorrel. In hedendaagse woorden: heel het macro-gebeuren herhaalt zich op micro-niveau. Hield Blake niet van spruitjes? Walgde hij van de geur van *the little darling*? Hoe dan ook, bij ons in Maastricht herkennen we het heelal in een spruit.

Ad van Iterson